

HET VIJFDE BOEK VAN MOZES

GENAAMD

DEUTERONOMIUM

1

Terugblik op Gods leidingen sinds den uittocht:

- 1 Dit zijn de woorden,
die Mozes tot gansch Israël gesproken heeft
aan deze zijde van den Jordaan
in de woestijn,
op het vlakke veld tegenover Suf,
tusschen Paran
en tusschen Tofel
en Laban
en Hazeroth
en Di Zahab:
- 2 elf dagreizen zijn het van Horeb,
door den weg van het gebergte Seïr,
tot aan Kades-Barnéa.
- 3 En het is geschied in het veertigste jaar
in de elfde maand
op den eersten der maand,
dat Mozes sprak tot de kinderen Israëls,
naar alles dat hem de HEERE aan hen bevolen had;
- 4 nadat hij geslagen had Sihon,
den koning der Amorieten,
die te Hesbon woonde,
en Og,
den koning van Basan,
welke woonde te Astaroth in Edréi;
- 5 aan deze zijde van den Jordaan,
in het land Moabs,
hief Mozes áán deze wet uit te leggen,
zeggende:
- 6 "De HEERE onze God sprak tot ons bij Horeb,
zeggende:
'Gij zijt lang genoeg bij dezen berg gebleven:
- 7 keert u
en vertrekt,
en gaat in het gebergte der Amorieten,
en tot alle hunne geburen in het vlakke veld op het gebergte,
en in de laagte,
en in het Zuiden,
en aan de havens der zee;
het land der Kanaänieten
en den Libanon,
tot aan de groote rivier,
de rivier Frath.
- 8 Zie,
Ik heb dat land gegeven voor uw aangezicht:
gaat daarin,
en bezit erfelijk het land,
dat de HEERE uwen vaderen Abraham, Isaäk en Jakob,
gezworen heeft,
dat Hij het hun

en hunnen zede na hen geven zoude.'

9 En ik sprak ter zelfder tijd tot u,
zeggende:
'Ik alléén zal u niet kunnen dragen.

10 De HEERE uw God heeft u vermenigvuldigd,
en zie,
gij zijt heden als de sterren des hemels in menigte.

11 De HEERE uwer vaderen God doe tot u,
zooals gij *nu* zijt,
duizendmaal meer,
en Hij zegene u gelijk als Hij tot u gesproken heeft.

12 Hoe zoude ik alléén uwe moeite
en uwen last
en uwe twistzaken dragen?

13 Neemt u wijze mannen
en verstandige
en ervarene van uwe stammen,
dat ik hen tot uwe hoofden stelle.'

14 Toen antwoorddet gij mij
en zedet:
'Dit woord is goed,
dat gij gesproken hebt,
om te doen.'

15 Zoo nam ik de hoofden uwer stammen,
wijze en ervaren mannen,
en stelde hen tot hoofden over u,
oversten van duizend
en oversten van honderd,
en oversten van vijftig,
en oversten van tien,
en ambtlieden voor uwe stammen.

16 En ik gebood uwen rechteren ter zelfder tijd,
zeggende:
'Hoort *de verschillen* tusschen uwe broederen
en richt rechtvaardig tusschen den man
en tusschen zijnen broeder,
en tusschen deszelfs vreemdeling;

17 gij zult het aangezicht in het gericht niet kennen,
gij zult den kleine zoowel als den groote hooren,
gij zult niet vreezen voor iemands aangezicht,
want het gericht is Godes,
doch de zaak, die voor u te zwaar zal zijn,
zult gij tot mij doen komen,
en ik zal ze hooren.'

18 Alzoo gebood ik u te dier tijd alle zaken,
die gij zoudt doen.

19 Toen vertrokken wij van Horeb,
en doorwandelden die gansche groote en vreeselijke woestijn,
die gij gezien hebt,
op den weg van het gebergte der Amorieten,
gelijk de HEERE onze God ons geboden had;
en wij kwamen tot Kades-Barnéa.

20 Toen zeide ik tot ulieden:
'Gij zijt gekomen tot het gebergte der Amorieten,
dat de HEERE onze God ons geven zal:

21 zie,
de HEERE uw God heeft dat land gegeven voor uw aangezicht;
trekt op,

bezit het erfelijk,
 gelijk als de HEERE uwer vaderen God tot u gesproken heeft;
 vreest niet
 en ontzet u niet.'

22 Toen naderdet gij allen tot mij,
 en zeidet:
 'Laat ons mannen voor ons aangezicht henenzenden,
 die ons het land uitspeuren,
 en ons bescheid wederbrengen,
 wat weg wij daarin optrekken zullen,
 en tot wat steden wij komen zullen.'

23 Deze zaak nu was goed in mijne oogen:
 zoo nam ik uit u twaalf mannen,
 van elken stam éénen man;

24 die keerden zich
 en togen òp naar het gebergte,
 en kwamen tot het dal Eskol
 en verspiedden het;

25 en zij namen van de vrucht des lands in hunne hand,
 en brachten ze tot ons af,
 en zeiden ons bescheid weder,
 en zeiden:
 'Het land,
 dat de HEERE onze God ons geven zal,
 is goed.'

26 Doch gij wildet niet optrekken,
 maar gij waart den mond des HEEREN uws Gods wederspannig;

27 en gij murmureerdet in uwe tenten,
 en zeidet:
 'Omdat de HEERE ons haat,
 heeft Hij ons uit Egypteland uitgevoerd,
 opdat Hij ons levere in de hand der Amorieten
 om ons te verdelgen.

28 Waarheen zouden wij optrekken?
 Onze broeders hebben ons hart doen smelten,
 zeggende:
 "Het is een volk,
 groter en langer dan wij;
 de steden zijn groot en gesterkt tot in den hemel toe;
 ook hebben wij daar kinderen der Enakieten gezien."

29 Toen zeide ik tot u:
 'Verschrikt niet
 en vreest niet voor hen:

30 de HEERE uw God,
Die voor uw aangezicht wandelt,
Die zal voor u strijden,
 naar alles dat Hij bij u voor uwe oogen gedaan heeft in Egypte,

31 en in de woestijn,
 waar gij gezien hebt,
 dat de HEERE uw God u daarin gedragen heeft
 als een man zijnen zoon draagt,
 op al den weg,
 dien gij gewandeld hebt,
 totdat gij kwaamt aan deze plaats.'

32 Maar door dit woord geloofdet gij niet aan den HEERE uwen God,

33 Die voor uw aangezicht op den weg wandelde,
 om u de plaats uit te zien waar gij zoudt legeren,
 des nachts in het vuur,

opdat Hij u den weg weest,
waarin gij zoudt gaan,
en des daags in de wolk.

34 Als nu de HEERE de stem uwer woorden hoorde,
zoo werd Hij zeer toornig,
en zwoer,
zeggende:

35 'Zoo iemand van deze mannen,
van dit kwade geslacht,
zal zien het goede land,
hetwelk Ik gezworen heb,
uwen vaderen te zullen geven!

36 Behalve Kaleb, de zoon van Jefunne,
die zal het zien,
en hem zal Ik het land geven,
waarop hij getreden heeft,
en aan zijne kinderen,
omdat Hij volhard heeft den HEERE te volgen.'

37 Ook vertoornde zich de HEERE op mij om uwentwil,
zeggende:
'Gij zult daar óók niet inkomen.

38 Jozua, de zoon van Nun,
die voor uw aangezicht staat,
die zal daarin komen:
sterk denzelven,
want hij zal het Israël doen erven.

39 En uwe kinderkens,
waarvan gij zeidet:
"Zij zullen tot een roof zijn,"
en uwe kinderen,
die heden noch goed noch kwaad weten,
die zullen daarin komen
en dien zal Ik het geven
en die zullen het erfelijk bezitten.

40 Gij daarentegen,
keert u
en reist naar de woestijn,
den weg van de Schelfzee.'

41 Toen antwoorddet gij
en zeidet tot mij:
'Wij hebben aan den HEERE gezondigd;
wij zullen optrekken
en strijden,
naar alles dat de HEERE onze God ons geboden heeft.'
Als gij nu een iegelijk zijn krijgsgereedschap aangorddet,
en willens waart om naar het gebergte henen op te trekken,

42 zoo zeide de HEERE tot mij:
'Zeg hun:
"Trek niet op
en strijdt niet,
want Ik ben niet in het midden van u,
opdat gij niet voor het aangezicht uwer vijanden geslagen wordt.'"

43 Doch als ik tot u sprak zoo hoordet gij niet,
maar waart den mond des HEEREN wederspannig
en handeldet trotschelijk
en toogt op naar het gebergte:

44 toen togen de Amorieten uit,
die op dat gebergte woonden,

- u tegemoet,
en vervolgden u gelijk als de bijen doen,
en zij verpletterden u in Seïr
tot Horma toe.
- 45 Als gij nu wederkwaamt
en weendet voor het aangezicht des HEEREN,
zoo verhoorde de HEERE uwe stem niet
en neigde Zijne ooren niet tot u.
- 46 Alzoo bleef gij in Kades vele dagen,
naar de dagen,
die gij er bleef.

2

Voortzetting van den terugblik:

- 1 Daarna keerden wij ons
en reisden naar de woestijn,
den weg van de Schelfzee,
gelijk de HEERE tot mij gesproken had,
en wij togen om naar het gebergte Seïr,
vele dagen.
- 2 Toen sprak de HEERE tot mij,
zeggende:
- 3 'Gijlieden hebt dit gebergte genoeg omgetrokken;
keert u naar het Noorden.
- 4 En gebied den volke,
zeggende:
"Gij zult doortrekken aan de landpalen uwer broederen
der kinderen Esaus,
die in Seïr wonen;
zij zullen wel voor u vreezen,
maar gij zult u zeer wachten.
- 5 Mengt u niet met hen;
want Ik zal u van hun land niet geven,
ook niet tot de betreding van eene voetzool;
want Ik heb Esau het gebergte Seïr ter erfenis gegeven.
- 6 Spijze zult gij voor geld van hen koopen,
dat gij eet,
en ook zult gij water voor geld van hen koopen,
dat gij drinkt.
- 7 Want de HEERE uw God heeft u gezegend in al het werk uwer hand;
Hij kent uw wandelen door deze zoo groote woestijn:
deze veertig jaren is de HEERE uw God met u geweest:
geen ding heeft u ontbroken."
- 8 Als wij nu doorgetrokken waren van onze broederen,
de kinderen Esaus,
die in Seïr woonden,
van den weg des vlakken velds,
van Elath
en van Ezeon-Géber,
zoo keerden wij ons
en doortogen den weg der woestijn Moabs.
- 9 Toen sprak de HEERE tot mij:
'Beangstig Moab niet,
en meng u niet met hen in den strijd;
want Ik zal u geene erfenis van hun land geven,
dewijl Ik Lots kinderen Ar ter erfenis gegeven heb.
- 10 - De Emieten woonden te voren daarin,

- een groot
en talrijk
en lang volk,
gelijk de Enakieten;
- 11 deze werden óók voor reuzen gehouden als de Enakieten;
en de Moabieten noemden hen Emieten.
- 12 Ook woonden de Horieten te voren in Seïr;
maar de kinderen Esaus verdreven hen uit de bezitting
en verdelgden hen van hun aangezicht,
en hebben in hunlieder plaats gewoond:
gelijk als Israël gedaan heeft aan het land zijner erfenis,
hetwelk de HEERE hun gegeven heeft. -
- 13 Nu maakt u op
en trekt over de beek Zered.'
Alzoo trokken wij over de beek Zered.
- 14 De dagen nu, die wij gewandeld hebben van Kades-Barnéa,
totdat wij over de beek Zered getogen zijn,
waren achtendertig jaar,
totdat het gansche geslacht der krijgslieden uit het midden des heirlegers verteerd was,
gelijk de HEEREN hun gezworen had.
- 15 Zoo was ook de hand des HEEREN tegen hen,
om hen uit het midden des heirlegers te verslaan,
totdat zij verteerd waren.
- 16 En het geschiedde als alle de krijgslieden verteerd waren,
uit het midden des heirlegers wegstervende,
- 17 dat de HEERE tot mij sprak,
zeggende:
- 18 'Gij zult heden doortrekken langs Ar,
de landpale van Moab,
- 19 en gij zult naderen tegenover de kinderen Ammons;
beangstig die niet,
en meng u met hen niet;
want Ik zal u van het land der kinderen Ammons geene erfenis geven,
dewijl Ik het Lots kinderen ter erfenis gegeven heb.
- 20 - Dit werd óók voor een land der reuzen gehouden;
de reuzen woonden te voren daarin,
en de Ammonieten noemden hen Zamzummieten;
- 21 een groot
en menigvuldig
en lang volk,
als de Enakieten;
en de HEERE verdelgde hen voor hun aangezicht,
zoodat zij hen uit de bezitting verdreven
en aan hunlieder plaats woonden;
- 22 gelijk Hij aan Esaus kinderen,
die in Seïr wonen,
gedaan heeft,
voor welker aangezicht Hij de Horieten verdelgde;
en zij verdreven hen uit de bezitting,
en hebben aan hunlieder plaatse gewoond
tot op dezen dag.
- 23 Ook hebben de Kaftorieten,
die uit Kaftor uittogen,
de Avvieten,
die in Hazerim tot Gaza toe woonden,
verdelgd
en aan hunlieder plaats gewoond. -
- 24 Maakt u op,

- reist henen
en gaat over de beek Arnon,
zie,
ik heb Sihon den koning van Hesbon,
den Amoriet,
en zijn land
in uwe hand gegeven:
begint te erven,
en mengt u met hen in den strijd.
- 25 Te dezen dage zal Ik beginnen
uwen schrik
en uwe vreeze te geven
over het aangezicht der volken onder den ganschen hemel;
die uwe gerucht zullen hooren,
die zullen sidderen
en bang zijn van uw aangezicht.'
- 26 Toen zond ik boden uit de woestijn Kedemoth tot Sihon,
den koning van Hesbon,
met woorden van vrede,
zeggende:
- 27 'Laat mij door uw land doortrekken;
ik zal alleenlijk langs den weg voorttrekken,
ik zal noch ter rechter-
noch ter linker-hand uitwijken.
- 28 Verkoop mij spijze voor geld,
dat ik ete,
en geef mij water voor geld,
dat ik drinke;
alleenlijk laat mij op mijne voeten doortrekken,
- 29 gelijk de kinderen Esaus,
die in Seir wonen,
en de Moabieten,
die in Ar wonen,
mij gedaan hebben;
totdat ik over den Jordaen kome in het land,
dat de HEERE onze God ons geven zal.'
- 30 Maar Sihon,
de koning van Hesbon,
wilde ons door hem niet laten doortrekken;
want de HEERE uw God verhardde zijnen geest
en verstokte zijn hart,
opdat Hij hem in uwe hand gawe,
gelijk het is te dezen dage.
- 31 En de HEERE zeide tot mij:
'Zie,
Ik heb begonnen Sihon
en zijn land voor uw aangezicht te geven;
begin dan te erven,
om zijn land erfelijk te bezitten.'
- 32 En Sihon toog ons tegemoet,
hij
en al zijn volk,
ten strijde,
naar Jahaz;
- 33 en de HEERE onze God gaf hem voor ons aangezicht,
en wij sloegen hem
en zijne zonen
en al zijn volk.

- 34 En wij namen te dier tijd alle zijne steden in,
en wij verbanden alle steden,
mannen
en vrouwen
en kinderkens:
wij lieten niemand overblijven.
- 35 Het vee alleen roofden wij voor ons,
en den roof der steden,
die wij innamen.
- 36 Van Aroër af,
dat aan den oever der beek Arnon is,
en de stad,
die aan de beek is,
ook tot Gilead toe,
was er geene stad,
die voor ons te hoog was;
de HEERE onze God gaf dat alles voor ons aangezicht.
- 37 Alleen tot het land der kinderen Ammons naderdet gij niet,
noch tot de gansche streek der beek Jabbok,
noch tot de steden van dat gebergte,
noch tot iets,
dat de HEERE onze God ons verboden had.

3

Einde van den terugblik:

- 1 Daarna keerden wij ons,
en togen op den weg van Basan;
en Og,
de koning van Basan,
trok uit ons tegemoet,
hij
en al zijn volk,
ten strijde,
bij Edrei.
- 2 Toen zeide de HEERE tot mij:
'Vrees hem niet,
want Ik heb hem
en al zijn volk
en zijn land
in uwe hand gegeven;
en gij zult hem doen
gelijk gij Sihon,
den koning der Amorieten,
die te Hesbon woonde,
gedaan hebt.'
- 3 En de HEERE onze God gaf ook Og,
den koning van Basan,
en al zijn volk,
in onze hand,
zoodat wij hem sloegen,
totdat wij hem niemand lieten overblijven.
- 4 En wij namen te dier tijd alle zijne steden:
daar was geene stad,
die wij van hem niet namen;
zestig steden,
de gansche landstreek van Argob,
het koninkrijk van Og in Basan.

5 Alle die steden waren met hooge muren,
poorten,
en grendelen versterkt;
behalve zeer vele onbemuurde steden.

6 En wij verbanden dezelve
gelijk wij Sihon,
den koning van Hesbon,
gedaan hadden,
verbannende alle steden,
mannen,
vrouwen
en kinderkens.

7 Doch al het vee
en den roof van die steden
roofden wij voor ons.

8 Zoo namen wij te dier tijd het land
uit de hand van de twee koningen der Amorieten,
die aan deze zijde van den Jordaan waren,
van de beek Arnon
tot den berg Hermon toe:

9 (de Sidoniërs noemen Hermon Sirion,
maar de Amorieten noemen hem Senir):

10 alle de steden des platten lands,
en het gansche Gilead,
en het gansche Basan,
tot Salka
en Edreï toe,
steden des koninkrijks van Og in Basan.

11 Want Og,
de koning van Basan,
was alléén van de overigen der reuzen overgebleven;
zie,
zijne bedstede,
zijnde een bedstede van ijzer,
is zij niet te Rabba der kinderen Ammons?
Negen ellen is hare lengte
en vier ellen hare breedte,
naar eens mans elleboog.

12 Dit land nu namen wij te dier tijd in bezit;
van Aroër af,
dat aan de beek Arnon is,
en de helft van het gebergte Gileads,
met de steden van dien,
gaf ik aan de Rubenieten en Gadieten.

13 En het overige van Gilead,
mitsgaders het gansche Basan,
het koninkrijk van Og,
gaf ik aan den halven stam van Manasse,
de gansche landstreek van Argob,
door het gansche Basan;
datzelve werd genoemd het land der reuzen.

14 Jaïr,
de zoon van Manasse,
kreeg de gansche landstreek van Argob,
tot aan de landpale der Gesurieten
en Maächathieten;
en hij noemde ze naar zijnen naam,
Basan Havvoth-Jaïr,

- tot op dezen dag.
- 15 En Machir gaf ik Gilead.
- 16 Maar den Rubenieten
en Gadieten gaf ik
van Gilead af
tot aan de beek Arnon,
het midden van de beek
en de landpale,
en tot aan de beek Jabbok,
de landpale der kinderen Ammons;
- 17 daartoe het vlakke veld,
en den Jordaan,
mitsgaders de landpale;
van Kinnereth af
tot aan de zee des vlakken velds,
de Zoutzee,
onder Asdoth-Pisga
tegen het Oosten.
- 18 Voorts gebod ik ulieden terzelfder tijd,
zeggende:
'De HEERE uw God heeft u dit land gegeven
om het te erven;
allen dan,
die strijdbare mannen zijt,
trekt gewapend door,
voor het aangezicht uwer broederen
de kinderen Israëls;
- 19 behalve uwe vrouwen,
en uwe kinderkens,
en uw vee
(ik weet,
dat gij veel vee hebt),
zij zullen blijven in uwe steden,
die ik u gegeven heb;
- 20 totdat de HEERE uwen broederen rust geve gelijk ulieden,
dat zij ook erven het land,
dat de HEERE uw God
hun geven zal aan gene zijde van den Jordaan;
dan zult gij wederkeeren
elk tot zijne erfenis,
die ik u gegeven heb.'
- 21 Ook gebod ik Jozua ter zelfder tijd,
zeggende:
'Uwe oogen zien alles wat de HEERE ulieder God
aan deze twee koningen gedaan heeft:
alzóó zal de HEERE aan alle koninkrijken doen,
naar dewelke gij henen doortrekt.
- 22 Vreest ze niet,
want de HEERE uw God strijdt voor ulieden.'
- 23 Ook bad ik den HEERE om genade,
zeggende te dier tijd:
- 24 'Heere HEERE,
Gij hebt begonnen uwen knecht te toonen
uwe grootheid
en uwe sterke hand;
want wat God is er in den hemel
en op de aarde,
Die doen kan naar Uwe werken

- en naar Uwe mogendheden!
25 Laat mij toch overtrekken,
en dat goede land bezien,
dat aan gene zijde van den Jordaan is,
dat goede gebergte
en den Libanon.'
- 26 Doch de HEERE verstoorde Zich zeer
om uwentwil over mij,
en hoorde niet naar mij;
maar de HEERE zeide tot mij:
'Het zij u genoeg,
spreek niet meer tot Mij van deze zaak:
27 klim op de hoogte van Pisga,
en hef uwe oogen op naar het Westen
en naar het Noorden
en naar het Zuiden
en naar het Oosten,
en zie toe met uwe oogen;
want gij zult over dezen Jordaan niet gaan.
- 28 Gebied dan Jozua
en versterk hem,
en bekrachtig hem;
want hij zal voor het aangezicht van dit volk overgaan,
en zal hen dat land,
dat gij zien zult,
doen erven.'
- 29 Alzoo bleven wij in dit dal
tegenover Beth-Peor.

4

Mozes vermaant het volk tot gehoorzaamheid:

- 1 Nu dan, Israël,
hoor naar de inzettingen
en naar de rechten,
die ik ulieden leer te doen;
opdat gij leeft,
en inkomt,
en het land erft,
dat u de HEERE,
uwer vaders God,
geeft.
- 2 Gij zult tot dit woord,
dat ik u gebiede,
niet toedoen,
ook daarvan niet afdoen;
opdat gij bewaart de geboden des HEEREN uws Gods,
die ik u gebied.
- 3 Uwe oogen hebben gezien wat de HEERE om Baäl-Peor gedaan heeft;
want alle man,
die Baäl-Peor navolgde,
dien heeft de HEERE uw God uit het midden van u verdaan;
- 4 gij daarentegen,
die den HEERE uwen God aanhingt,
gij zijt heden allen levend.
- 5 Zie,
ik heb u geleerd de inzettingen en rechten,
gelijk de HEERE mijn God mij geboden heeft;

- opdat gij alzóó doet in het midden des lands,
waar gij naar toe gaat om het te erven.
- 6 Behoudt ze dan
en doet ze;
want dat zal uwe wijsheid
en uw verstand zijn
voor de oogen der volkeren,
die alle deze inzettingen hooren zullen
en zeggen:
'Dit groote volk alleen is een wijs en verstandig volk.'
- 7 Want wat groot volk is er,
hetwelk de goden zóó nabij zijn,
als de HEERE onze God,
zoo dikwijls wij Hem aanroepen?
- 8 En wat groot volk is er,
dat zóó rechtvaardige inzettingen
en rechten heeft
als deze gansche wet is,
die ik heden voor uw aangezicht geef?
- 9 Alleenlijk wacht u,
en bewaar uwe ziel wèl,
dat gij niet vergeet de dingen,
die uwe oogen gezien hebben,
en dat zij niet van uw hart wijken
alle de dagen uws levens;
en gij zult ze aan uwe kinderen
en kindskinderen bekend maken.
- 10 Ten dage als gij voor het aangezicht des HEEREN uws Gods
bij Horeb stond,
toen de HEERE tot mij zeide:
"Vergader Mij dit volk,
en Ik zal hen Mijne woorden doen hooren,
die zij zullen leeren,
om Mij te vreezen alle de dagen,
die zij op den aardbodem zullen leven,
en zij zullen ze hunnen kinderen leeren;
- 11 en gijlieden naderdet
en stondt beneden dien berg
(de berg nu brandde van vuur
tot aan het midden des hemels,
daar was duisternis,
wolken
en donkerheid):
- 12 zoo sprak de HEERE tot u
uit het midden des vuurs;
gij hoordet de stem der woorden,
maar gij zaagt geene gelijkenis,
behalve de stem.
- 13 Toen verkondigde Hij u Zijn verbond,
dat Hij u gebod te doen,
de tien woorden,
en schreef ze op twee steenen tafelen.
- 14 Ook gebod mij de HEERE ter zelfder tijd,
dat ik u inzettingen
en rechten leeren zoude,
opdat gij die deedt in dat land,
naar hetwelk gij doortrekt om het te erven.
- 15 Wacht u dan wèl voor uwe zielen;

want gij hebt geene gelijkenis gezien ten dage als de HEERE
op Horeb uit het midden des vuurs tot u sprak;

16 opdat gij u niet verderft
en maakt u iets gesnedens,
de gelijkenis van eenig beeld,
de gedaante van man of vrouw;

17 de gedaante van eenig beest, dat op de aarde is,
de gedaante van eenigen gevleugelden vogel,
die door den hemel vliegt;

18 de gedaante van iets, dat op den aardbodem kruipt,
de gedaante van eenigen visch, die in het water is onder de aarde;

19 dat gij ook uwe oogen niet opheft naar den hemel,
en aanziet de zon
en de maan
en de sterren,
des hemels gansche heir,
en wordt aangedreven,
dat gij u voor die buigt
en haar dient:
welke de HEERE uw God aan alle volken onder den ganschen hemel heeft uitgedeeld;

20 maar ulieden heeft de HEERE aangenomen
en uit den ijzeroven,
uit Egypte, uitgevoerd,
opdat gij Hem tot een erfvolk zoudt zijn,
gelijk het te dezer dage is.

21 Ook vertoornde zich de HEERE over mij,
om ulieder woorden;
en Hij zwoer,
dat ik over den Jordaan niet zoude gaan,
en dat ik niet zoude komen in het goede land,
dat de HEERE uw God u ter erfenis geven zal.

22 Want ik zal in dit land sterven,
ik zal over den Jordaan niet gaan;
maar gij zult er overgaan,
en dat goede land erven.

23 Wacht u,
dat gij het verbond des HEEREN uws Gods,
hetwelk Hij met u gemaakt heeft,
niet vergeet,
dat gij u een gesneden beeld zoudt maken,
de gelijkenis van iets,
dat de HEERE uw God u verboden heeft;

24 want de HEERE uw God is een verterend vuur,
een ijverig God.

25 Wanneer gij nu kinderen
en kindskinderen gewonnen zult hebben,
en in het land oud geworden zult zijn,
en u zult verderven,
dat gij gesneden beelden maakt,
de gelijkenis van eenig ding,
en doet dat kwaad is in de oogen des HEEREN uws Gods,
om Hem tot toorn te verwekken:

26 zoo roep ik heden den hemel
en de aarde tot getuigen tegen ulieden,
dat gij voorzeker haast zult omkomen van dat land,
waar gij over den Jordaan naar toe trekt
om het te erven;
gij zult uwe dagen daarin niet verlengen,

- maar ganschelijk verdelgd worden.
- 27 En de HEERE zal u verstrooien onder de volken;
en gij zult een klein volksken in getale overblijven onder de heidenen,
waar de HEERE u henen leiden zal.
- 28 En aldaar zult gij goden dienen,
die 's menschen handen werk zijn,
hout
en steen,
die niet zien
noch hooren,
noch eten,
noch ruiken.
- 29 Dan zult gij van daar den HEERE uwen God zoeken,
en vinden,
als gij Hem zoeken zult
met uw gansche hart
en met uw gansche ziel.
- 30 Wanneer gij in angst zult zijn,
en u alle deze dingen zullen treffen,
in het laatste der dagen,
dan zult gij wederkeeren tot den HEERE uwen God,
en Zijner stem gehoorzaam zijn;
- 31 want de HEERE uw God is een barmhartig God;
Hij zal u niet verlaten,
noch u verderven,
en Hij zal het verbond uwer vaderen,
dat Hij hun gezworen heeft,
niet vergeten.
- 32 Want vraagt toch naar de vorige dagen,
die vóór u geweest zijn
van dien dag af dat God den mensch op de aarde geschapen heeft
van het *ééne* einde des hemels
tot aan het *andere* einde des hemels,
of zulk een groot ding geschied
of gehoord is als dit:
- 33 of een volk gehoord heeft de stem Gods,
sprekende uit het midden des vuurs,
gelijk als gij gehoord hebt,
en levend gebleven is:
- 34 of ook,
of God verzocht heeft te gaan
om Zich een volk uit het midden eens volks aan te nemen,
door beproevingen,
door teekenen
en door wonderen,
en door strijd,
en door eene sterke hand,
en door eenen uitgestrekten arm,
en met groote verschrikkingen;
naar al hetgeen dat de HEERE uw God ulieden voor uwe oogen in Egypte gedaan heeft.
- 35 U is het getoond,
opdat gij weet dat de HEERE die God is;
daar is niemand meer dan Hij alleen.
- 36 Van den hemel heeft Hij u Zijne stem laten hooren,
om u te onderwijzen;
en op de aarde heeft Hij u Zijn groot vuur laten zien;
en gij hebt Zijne woorden uit het midden des vuurs gehoord.
- 37 En omdat Hij uwe vaderen liefhad,

en hun zaad na hen verkoren had,
zoo heeft Hij u voor Zijn aangezicht door Zijn groote kracht uit Egypte uitgevoerd,
38 om volken,
die grooter
en machtiger waren dan gij,
voor uw aangezicht uit de bezitting te verdrijven,
om u in te brengen,
dat Hij u hunlieder land ter erfenis gawe,
gelijk het te dezen dage is.
39 Zoo zult gij heden weten
en in uw hart nemen,
dat de HEERE die God is,
boven in den hemel
en onder op de aarde,
niemand meer;
40 en gij zult houden Zijne inzettingen
en Zijne geboden,
die ik u heden gebiede,
opdat het u
en uwen kinderen na u
wèl ga,
en opdat gij de dagen verlenget in het land,
dat de HEERE uw God u geeft voor altoos."

Afzondering van drie vrijsteden over den Jordaan:

41 Toen scheidde Mozes drie steden uit aan deze zijde van den Jordaan,
tegen den opgang der zon,
42 opdat daarhenen vlood de doodslager,
die zijnen naaste onwetende doodslaait,
dien hij van gisteren
en eergisteren niet haatte,
dat hij in eene van deze steden vlood
en levend bleef:
43 Bezer in de woestijn,
in het effen land,
voor de Rubenieten;
en Ramoth in Gilead,
voor de Gadieten;
en Golan in Basan,
voor de Manassieten.

Herinnering aan de Wetgeving op den Sinai:

44 Dit is nu de wet,
die Mozes den kinderen Israëls voorstelde;
45 dit zijn de getuigenissen
en de inzettingen
en de rechten,
die Mozes sprak tot de kinderen Israëls,
als zij uit Egypte waren uitgetogen;
46 aan deze zijde van den Jordaan,
in het dal tegenover Beth-Peor,
in het land van Sihon,
den koning der Amorieten,
die te Hesbon woonde;
welken Mozes sloeg,
en de kinderen Israëls,
als zij uit Egypte waren uitgetogen,
47 en zijn land in bezitting genomen hadden;

daartoe het land van Og,
koning van Basan:
twee koningen der Amoriëten,
die aan deze zijde van den Jordaan waren
tegen den opgang der zon:
48 van Aroër af,
dat aan den oever der beek Arnon is,
tot aan den berg Sion,
welke is Hermon;
49 en al het vlakke veld aan deze zijde van den Jordaan,
naar 't Oosten,
tot aan de zee des vlakken velds
onder Asdoth-Pisga.

5

1 En Mozes riep het gansche Israëel,
en zeide tot hen:
"Hoor, Israëel,
de inzettingen
en rechten,
die ik heden voor uwe ooren spreek,
dat gij ze leert
en waarneemt om dezelve te doen.
2 De HEERE onze God heeft een verbond met ons gemaakt aan Horeb.
3 Met onze vaders heeft de HEERE dit verbond niet gemaakt,
maar met ons,
wij,
die hier heden allen levend zijn.
4 *Van* aangezicht tot aangezicht heeft de HEERE met u op den berg gesproken
uit het midden des vuurs,
5 (ik stond te dier tijd tusschen den HEERE en tusschen u,
om u des HEEREN Woord aan te zeggen;
want gij vreesdet voor het vuur
en klomt niet op den berg),
zeggende:
6 'Ik ben de HEERE uw God,
Die u uit Egypteland,
uit het diensthuis,
uitgeleid heb.
7 Gij zult geene andere goden voor Mijn aangezicht hebben.
8 Gij zult u geen gesneden beeld maken,
noch eenige gelijkenis *van* wat boven in de hemel
of wat onder op de aarde is
of wat in het water onder de aarde is.
9 Gij zult u voor die niet buigen
noch hen dienen;
want Ik de HEERE uw God ben een ijverig God,
die de misdaad der vaders bezoekt aan de kinderen,
en aan het derde
en aan het vierde *lid* dergenen,
die Mij haten;
10 en doe barmhartigheid aan duizenden dergenen,
die Mij liefhebben
en Mijne geboden onderhouden.
11 Gij zult den Naam des HEEREN uws Gods niet ijdelijk gebruiken,
want de HEERE zal niet onschuldig houden dengene,
die Zijnen Naam ijdelijk gebruikt.

- 12 Onderhoudt den sabbatdag,
dat gij dien heiligt,
gelijk als de HEERE uw God u geboden heeft.
- 13 Zes dagen zult gij arbeiden
en al uw werk doen;
- 14 maar de zevende dag is de sabbat des HEEREN uws Gods;
dan zult gij geen werk doen,
gij
noch uw zoon
noch uwe dochter,
noch uw dienstknecht
noch uwe dienstmaagd,
noch uw os
noch uw ezel,
noch eenig van uw vee,
noch de vreemdeling, die in uwe poorten is;
opdat uw dienstknecht
en uwe dienstmaagd ruste gelijk gij;
- 15 want gij zult gedenken,
dat gij een dienstknecht in Egypteland geweest zijt,
en dat de HEERE uw God u van daar heeft uitgeleid
door een sterke hand
en eenen uitgestreken arm;
daarom heeft u de HEERE uw God geboden,
dat gij den sabbatdag houden zult.
- 16 Eer uwen vader
en uwe moeder
gelijk de HEERE uw God u geboden heeft,
opdat uwe dagen verlengd worden
en opdat het u wèl ga in het land,
dat u de HEERE uw God geven zal.
- 17 Gij zult niet doodslaan.
- 18 En gij zult geen overspel doen.
- 19 En gij zult niet stelen.
- 20 En gij zult geene valsche getuigenis spreken tegen uwen naaste.
- 21 En gij zult niet begeeren uws naasten vrouw,
en zult u niet laten gelusten uws naasten huis,
zijnen akker,
noch zijnen dienstknecht,
noch zijne dienstmaagd,
zijnen os,
noch zijnen ezel,
noch iets, dat uws naasten is.
- 22 Deze woorden sprak de HEERE
tot uwe gansche gemeente op den berg,
uit het midden des vuurs,
der wolk
en der donkerheid,
met een groote stem,
en deed daar niets aan toe;
en Hij schreef ze op twee steenen tafelen
en gaf ze mij.
- 23 En het geschiedde als gij die stem uit het midden der duisternis hoordet,
en de berg van vuur brandde,
zoo naderdet gij tot mij,
alle hoofden uwer stammen
en uwe oudsten,
- 24 en zeidet:

- 'Zie,
de HEERE onze God heeft ons Zijne heerlijkheid
en Zijne grootheid laten zien;
en wij hebben Zijne stem gehoord uit het midden des vuurs;
dezen dag hebben wij gezien,
dat God met den mensch spreekt,
en dat hij levend blijft;
- 25 maar nu,
waarom zouden wij sterven?
Want dit groote vuur zoude ons verteren;
indien wij voortvoeren de stem des HEEREN onzes Gods langer te hooren,
zoo zouden wij sterven.
- 26 Want wie is er van alle vleesch,
die de stem des levenden Gods,
sprekende uit het midden des vuurs,
gehoord heeft gelijk wij,
en levend is gebleven?
- 27 Nader gij,
en hoor alles wat de HEERE onze God zeggen zal;
en spreek gij tot ons
al wat de HEERE onze God tot u spreken zal,
en wij zullen het hooren
en doen.'
- 28 Als nu de HEERE de stem uwer woorden hoorde,
toen gij tot mij spraakt,
zoo zeide de HEERE tot mij:
'Ik heb gehoord,
de stem der woorden dezes volks,
die zij tot u gesproken hebben:
het is altemaal goed
wat zij gesproken hebben.
- 29 Och,
dat zij zulk een hart hadden
om Mij te vreezen
en alle Mijne geboden te allen dage te onderhouden,
opdat het hun
en hunnen kinderen wèl ging
in eeuwigheid!
- 30 Ga,
zeg hun:
'Keert weder naar uwe tenten.'
- 31 Maar gij,
sta hier bij Mij,
dat Ik tot u spreke
alle de geboden
en inzettingen
en rechten,
die gij hun leeren zult,
dat zij ze doen in het land,
hetwelk Ik hun geven zal
om dat te erven.
- 32 Neemt dan waar,
dat gij doet gelijk als de HEERE uw God u geboden heeft,
en wijkt niet af
ter rechter-
noch ter linker-hand.
- 33 In al den weg,
dien de HEERE uw God u gebiedt,

zult gij gaan,
opdat gij leeft
en dat het u wèl ga,
en gij de dagen verlegt in het land,
dat gij erven zult.

6

De liefde tot God het voornamelijk gebod:

- 1 Dit zijn dan de geboden,
de inzettingen
en de rechten,
die de HEERE uw God geboden heeft
om u te leeren,
opdat gij ze doet in het land naar hetwelk gij henentrekt
om dat erfelijk te bezitten;
- 2 opdat gij den HEERE uwen God vreest,
om te houden alle Zijne inzettingen
en Zijne geboden,
die ik u gebied,
gij
en uw kind
en kindskind,
alle de dagen uws levens,
en opdat uwe dagen verlengd worden.
- 3 Hoor dan,
Israël,
en neem waar,
dat gij ze doet,
opdat het u wèl ga,
en opdat gij zeer vermenigvuldigt
(gelijk als tot u de HEERE,
uwer vaderen God,
gesproken heeft)
in het land,
dat van melk en honig is vloeiende.
- 4 Hoor,
Israël,
de HEERE onze God is een éénig HEERE:
- 5 zoo zult gij den HEERE uwen God liefhebben
met uw gansche hart
en met uw gansche ziel
en met al uw vermogen.
- 6 En deze woorden,
die ik u heden gebied,
zullen in uw hart zijn;
- 7 en gij zult ze uwen kinderen inscherpen,
en daarvan spreken
als gij in uw huis zit
en als gij op den weg gaat,
en als gij nederligt
en als gij opstaat.
- 8 Ook zult gij ze tot een teeken binden op uwe hand,
en zij zullen u tot voorhoofdspannelsen zijn tusschen uwe oogen;
- 9 en gij zult ze op de posten uws huizes
en aan uwe poorten schrijven.
- 10 Als het dan zal geschied zijn,

dat de HEERE uw God u zal hebben ingebracht in het land,
dat Hij uwen vaderen,
Abraham,
Isaäk
en Jakob,
gezworen heeft u te zullen geven;
groote
en goede steden,
die gij niet gebouwd hebt,
11 en huizen,
vol van alle goed,
die gij niet gevuld hebt,
en uitgehouden bornputten,
die gij niet uitgehouden hebt,
wijngaarden
en olijfgaarden,
die gij niet geplant hebt,
en gij gegeten hebt
en verzadigd zijt:
12 zoo wacht u,
dat gij den HEERE niet vergeet,
die u uit Egypteland,
uit het diensthuis,
heeft uitgevoerd.
13 Gij zult den HEERE uwen God vreezen
en Hem dienen,
en gij zult bij Zijnen Naam zweren.
14 Gij zult andere goden niet navolgen,
van de goden der volken,
die rondom u zijn,
15 want de HEERE uw God
is een ijverig God in het midden van u:
dat de toorn des HEEREN uws Gods tegen u niet ontsteke
en Hij u van den aardbodem verdelge.
16 Gij zult den HEERE uwen God niet verzoeken,
gelijk als gij Hem verzocht hebt te Massa.
17 Gij zult de geboden des HEEREN uws Gods vlijtiglijk houden,
mitsgaders Zijne getuigenissen
en Zijne inzettingen,
die Hij u geboden heeft.
18 En gij zult doen wat recht
en goed is in de oogen des HEEREN,
opdat het u wèl ga,
en dat gij inkomt
en erft het goede land,
dat de HEERE uwen vaderen gezworen heeft;
19 om alle uwe vijanden voor uw aangezicht te verdrijven,
gelijk als de HEERE gesproken heeft.
20 Wanneer uw zoon u morgen zal vragen,
zeggende:
"Wat zijn dat voor getuigenissen
en inzettingen
en rechten,
die de HEERE onze God ulieden geboden heeft?"
21 zoo zult gij tot uwen zoon zeggen:
"Wij waren Farao's dienstknechten in Egypte,
maar de HEERE heeft ons door eene sterke hand uit Egypte uitgevoerd;
22 en de HEERE gaf teekenen

- en groote
en kwade wonderen in Egypte
aan Farao
en aan zijn gansche huis voor onze oogen;
23 en Hij voerde ons van daar uit,
opdat Hij ons inbracht
om ons het land te geven,
dat Hij onzen vaderen gezworen had.
24 En de HEERE gebod ons te doen alle deze inzettingen,
om te vreezen den HEERE onzen God,
ons voor altoos ten goede,
om ons in het leven te behouden,
gelijk het ten dezen dage is.
25 En het zal ons gerechtigheid zijn,
als wij zullen waarnemen te doen alle deze geboden
voor het aangezicht des HEEREN onzes Gods,
gelijk als Hij ons geboden heeft.

7

Bevel de Kanaänieten en hun afgoden te verdelgen:

- 1 Wanneer u de HEERE God zal gebracht hebben
in het land waar gij naar toe gaat
om dat te erven
en Hij vele volkeren voor uw aangezicht zal hebben uitgeworpen,
de Hethieten
en de Girgasieten
en de Amorieten
en de Kanaänieten
en de Ferezieten
en de Hevieten
en de Jebusieten,
zeven volken,
die meerder
en machtiger zijn dan gij;
2 en de HEERE uw God hen zal gegeven hebben voor uw aangezicht,
dat gij hen slaat,
zoo zult gij hen ganschelijk verbannen:
gij zult geen verbond met hen maken
noch hun genadig zijn.
3 Gij zult u ook met hen niet vermaagschappen;
gij zult uwe dochters niet geven aan hunne zonen,
en hunne dochters niet nemen voor uwe zonen;
4 want zij zouden uwe zonen van Mij doen afwijken,
dat zij anderen goden zouden dienen;
en de toorn des HEEREN zoude tegen ulieden ontsteken
en u haast verdelgen.
5 Maar alzóó zult gij hun doen:
hunne altaren zult gij afwerpen
en hunne opgerichte beelden verbreken,
en hunne bosschen zult gij afhouden,
en hunne gesneden beelden met vuur verbranden.
6 Want gij zijt een heilig volk den HEERE uwen God:
u heeft de HEERE uw God verkoren,
dat gij Hem tot een volk des eigendoms zoudt zijn
uit alle volken,
die op den aardbodem zijn.
7 De HEERE heeft geen lust tot u gehad

noch u verkoren
om uwe veelheid boven alle andere volken,
want gij waart het minste van alle volken;
8 maar omdat de HEERE ulieden liefhad,
en opdat Hij hield den eed,
dien Hij uwen vaderen gezworen had,
heeft de HEERE u met eene sterke hand uitgevoerd,
en heeft u verlost uit het diensthuis,
uit de hand van Farao,
koning van Egypte.
9 Gij zult dan weten,
dat de HEERE uw God die God is,
Die getrouwe God,
Die het verbond
en de weldadigheid houdt dengenen,
die Hem liefhebben
en Zijne geboden houden,
tot in duizend geslachten;
10 en Hij vergeldt een ieder van hen,
die Hem haten in Zijn aangezicht,
om Hem te verderven;
Hij zal het Zijnen hater niet vertragen,
in zijn aangezicht zal Hij hem vergelden.
11 Houd dan de geboden
en de inzettingen
en de rechten,
die ik u heden gebied
om die te doen;
12 zoo zal het geschieden,
omdat gij deze rechten zult hooren
en houden
en dezelve doen,
dat de HEERE uw God u het verbond
en de weldadigheid zal houden,
die Hij uwen vaderen gezworen heeft,
13 en Hij zal u liefhebben
en zal u zegenen
en u doen vermenigvuldigen,
en Hij zal zegenen de vrucht uws buiks
en de vrucht uws lands,
uw koren
en uwen most
en uwe olie,
de dracht uwer koeien
en de kudde van uw klein vee,
in het land,
dat Hij uwen vaderen gezworen heeft u te geven.
14 Gezegend zult gij zijn boven alle volken,
daar zal onder u noch man
noch vrouw onvruchtbaar zijn,
ook *niet* onder uwe beesten.
15 En de HEERE zal alle krankheid van u afweren,
en Hij zal u geene van der Egyptenaren kwade ziekten,
die gij kent,
opleggen,
maar zal ze leggen op allen,
die u haten.
16 Gij zult dan alle die volken verteren,

- die de HEERE uw God u geven zal;
uw oog zal hen niet verschoonen,
en gij zult hunne goden niet dienen,
want dat zoude u een strik zijn.
- 17 Zoo gij in uw harte zeydet:
'Deze volken zijn meerder dan ik,
hoe zoude ik hen uit de bezitting kunnen verdrijven';
- 18 vrees niet voor hen;
gedenk steeds wat de HEERE uw God aan Farao
en aan alle Egyptenaren gedaan heeft;
- 19 de groote verzoekingén,
die uwe oogen gezien hebben,
en de teekenen
en de wonderen,
en de sterke hand
en den uitgestrekten arm,
door welke u de HEERE uw God heeft uitgevoerd:
alzóó zal de HEERE uw God doen aan alle volken,
voor welker aangezicht gij vreest.
- 20 Daartoe zal de HEERE uw God ook horzelen onder hen zenden,
totdat zij omkomen,
die overgebleven
en voor uw aangezicht verborgen zijn.
- 21 Ontzet u niet voor hunlieder aangezicht;
want de HEERE uw God, is in het midden van u,
een groot en vreeselijk God;
- 22 en de HEERE uw God zal deze volken voor uw aangezicht allengskens uitwerpen;
haastiglijk zult gij hen niet mogen te niet doen,
opdat het wild des velds, niet tegen u vermenigvuldige.
- 23 En de HEERE zal hen geven voor uw aangezicht,
en Hij zal hen verschrikken met groote verschrikking,
totdat zij verdelgd worden.
- 24 Ook zal Hij hunne koningen in uwe hand geven,
dat gij hunnen naam van onder den hemel te niet doet;
geen man zal voor uw aangezicht bestaan
totdat gij hen zult hebben verdelgd.
- 25 De gesneden beelden van hunne goden zult gij met vuur verbranden;
het zilver
en goud,
dat daaraan is,
zult gij niet begeeren
noch voor u nemen,
opdat gij daardoor niet verstrikt wordt;
want dat is den HEERE uwen God een gruwel.
- 26 Gij zult dan den gruwel in uw huis niet brengen,
dat gij een ban zoudt worden,
gelijk datzelve is;
gij zult het ganschelijk verfoeien
en ten eenenmale een gruwel daarvan hebben,
want het is een ban.

8

Gods weldaden vragen dankbaarheid van Zijn volk:

- 1 Alle geboden,
die ik u heden gebied,
zult gij waarnemen om te doen,
opdat gij leeft

en vermenigvuldigt,
en inkomt
en het land erft,
dat de HEERE uwen vaders gezwoeren heeft.

2 En gij zult gedenken aan al den weg,
dien de HEERE uw God u deze veertig jaar in de woestijn geleid heeft,
opdat Hij u verootmoedigde om u te verzoeken,
om te weten wat in uw hart was,
of gij Zijne geboden zoudt houden of niet.

3 En Hij verootmoedigde u,
en liet u hongeren,
en spijsde u met het Man,
dat gij niet kendet
noch uwe vaders gekend hadden;
opdat Hij u bekend maakte,
dat de mensch niet alleen van het brood leeft,
maar dat de mensch leeft van alles,
dat uit des HEEREN mond uitgaat.

4 Uwe kleeding is aan u niet verouderd,
en uw voet is niet gezwollen,
deze veertig jaar.

5 Beken dan in uw hart,
dat de HEERE uw God u kastijdt
gelijk als een man zijnen zoon kastijdt,

6 en houdt de geboden des HEEREN uws Gods,
om in Zijne wegen te wandelen
en om Hem te vreezen.

7 Want de HEERE uw God brengt u in een goed land,
een land van waterbeken,
fontein
en diepten,
die in dalen
en in bergen uitvlieten;

8 een land van tarwe
en gerst,
en wijnstokken
en vijgeboomen
en granaatappelen,
een land van olierijke olijfboomen
en van honig;

9 een land,
waarin gij brood zonder schaarschheid eten zult,
waarin u niets ontbreken zal,
een land,
welks steenen ijzer zijn,
en uit welks bergen gij koper uithouwen zult.

10 Als gij dan zult gegeten hebben
en verzadigd zijn,
zoo zult gij den HEERE uwen God loven
over dat goede land,
dat Hij u zal hebben gegeven.

11 Wacht u,
dat gij den HEERE uwen God niet vergeet,
dat gij niet zoudt houden Zijne geboden
en Zijne rechten
en Zijne inzettingen,
die ik u heden gebied;

12 opdat niet misschien,

- als gij zult gegeten hebben
en verzadigd zijn,
en goede huizen gebouwd hebben
en die bewonen,
13 en uwe runderen
en uwe schapen zullen vermeerderd zijn,
ook zilver en goud u zal vermeerderd zijn,
ja,
al wat gij hebt,
vermeerderd zal zijn,
14 uw hart, zich alsdan verheft,
dat gij vergeet den HEERE uwen God,
Die u uit Egypteland,
uit het diensthuis,
uitgevoerd heeft;
15 Die u geleid heeft in die groote
en vreeselijke woestijn,
waar vurige slangen
en schorpioenen waren,
waar dorheid
en geen water was;
Die u water uit de keiachtige rots voortbracht;
16 Die u in de woestijn spijsde met Man,
dat uwe vaders niet gekend hadden,
om u te verootmoedigen
en om u te beproeven,
opdat Hij u ten laatste weldeed;
17 en gij in uw hart zegt:
'Mijne kracht
en de sterkte mijner hand heeft mij dit vermogen verkregen.'
18 Maar gij zult gedenken den HEERE uwen God,
dat Hij het is,
Die u kracht geeft om vermogen te verkrijgen;
opdat Hij Zijn verbond bevestigde,
dat Hij uwen vaders gezworen heeft,
gelijk het ten dezen dage is.
19 Maar indien het geschiedt,
dat gij den HEERE uwen God ganschelijk vergeet,
de andere goden navolgt
en ze dient
en u voor dezelve buigt,
zoo betuig ik heden tegen u,
dat gij voorzeker zult vergaan:
20 gelijk de heidenen,
die de HEERE voor uw aangezicht verdaan heeft,
omdat gij der stem des HEEREN uws Gods niet gehoorzaam zult geweest zijn.

9

Gods daden moeten Zijn volk tot ootmoed leiden:

- 1 Hoor Israël,
gij zult heden over den Jordaan gaan,
dat gij inkomt om volken te erven,
die grooter en sterker zijn dan gij;
steden,
die groot
en tot in den hemel gesterkt zijn;
2 een groot

- en lang volk,
kinderen der Enakieten,
die gij kent
en *van welke* gij gehoord hebt:
Wie zoude bestaan voor het aangezicht der kinderen Enaks?
- 3 Zoo zult gij heden weten,
dat de HEERE uw God Degene is,
Die voor uw aangezicht doorgaat,
een verterend vuur:
Die zal hen verdelgen
en Die zal hen voor uw aangezicht nederwerpen,
en gij zult hen uit de bezitting verdrijven
en zult hen haastiglijk te niet doen,
gelijk als de HEERE tot u gesproken heeft.
- 4 Wanneer hen nu de HEERE uw God voor uw aangezicht zal hebben uitgestooten,
zoo spreek niet in uw hart,
zeggende:
'De HEERE heeft mij om mijne gerechtigheid ingebracht om dit land te erven':
want om de goddeloosheid dezer volken verdrijft hen de HEERE
voor uw aangezicht uit de bezitting.
- 5 Niet om uwe gerechtigheid
noch om de oprechtheid uws harten komt gij er in,
om hun land te erven,
maar om de goddeloosheid dezer volken verdrijft hen de HEERE uw God
voor uw aangezicht uit de bezitting,
en om het woord te bevestigen,
dat de HEERE uw God uwen vaderen,
Abraham,
Isaäk
en Jakob, gezworen heeft.
- 6 Weet dan,
dat u de HEERE uw God niet om uwe gerechtigheid dit goede land geeft
om dat te erven;
want gij zijt een hardnekkig volk.
- 7 Gedenk,
vergeet niet,
dat gij den HEERE uwen God in de woestijn zeer vertoornd hebt;
van dien dag af dat gij uit Egypteland uitgegaan zijt,
totdat gij kwaamt aan deze plaats,
zijt gijlieden wederspanning geweest tegen den HEERE.
- 8 Want aan Horeb vertoorndet gij den HEERE zeer,
dat Hij Zich tegen u vertoornde
om u te verdelgen.
- 9 Als ik op den berg geklommen was
om te ontvangen de steenen tafelen,
de tafelen des verbonds,
dat de HEERE met ulieden gemaakt had,
toen bleef ik veertig dagen
en veertig nachten op den berg,
at geen brood
en dronk geen water;
- 10 en de HEERE gaf mij de twee steenen tafelen,
met Gods vinger beschreven,
en op dezelve naar alle de woorden,
die de HEERE op den berg uit het midden des vuurs
ten dage der verzameling met ulieden gesproken had.
- 11 Zoo geschiedde het,
ten einde van veertig dagen

en veertig nachten,
als mij de HEERE de twee steenen tafelen,
de tafelen des verbonds, gaf,
12 dat de HEERE tot mij zeide:
'Sta op,
ga haastiglijk af van hier,
want uw volk,
dat gij uit Egypte hebt uitgevoerd,
heeft het verdorven;
zij zijn haastiglijk afgeweken van den weg,
dien Ik hun geboden had,
zij hebben zich een gegoten beeld gemaakt.'
13 Voorts sprak de HEERE tot mij,
zeggende:
'Ik heb dit volk aangemerkt
en zie,
het is een hardnekkig volk:
14 laat van Mij af
dat Ik hen verdelge
en hunnen naam van onder den hemel uitdoe,
en Ik zal u tot een machtiger
en meerder volk maken dan dit is.'
15 Toen keerde ik mij
en ging van den berg af;
de berg nu brandde van vuur,
en de twee tafelen des verbonds waren op beide mijn handen;
16 en ik zag toe,
en zie,
gij hadt tegen den HEERE uwen God gezondigd,
gij hadt u een gegoten kalf gemaakt,
gij waart haastiglijk afgeweken van den weg,
dien u de HEERE geboden had:
17 toen vatte ik de twee tafelen,
en wierp ze henen uit beide mijne handen,
en brak ze voor uwe oogen.
18 En ik wierp mij neder voor het aangezicht des HEEREN,
als in het eerste,
veertig dagen
en veertig nachten,
ik at geen brood
en dronk geen water,
om al uw zonde,
die gij hadt gezondigd,
doende dat kwaad is in des HEEREN oogen,
om Hem tot toorn te verwekken;
19 want ik vreesde
vanwege den toorn
en de grimmigheid,
waarmede de HEERE zeer op ulieden vertoornd was
om u te verdelgen;
doch de HEERE verhoorde mij ook op ditmaal.
20 Ook vertoornde zich de HEERE zeer tegen Aäron
om hem te verdelgen,
doch ik bad ook ter zelfder tijd voor Aäron.
21 Maar uwe zonde,
het kalf dat gij hadt gemaakt,
nam ik
en verbrandde het met vuur,

- en stampte het,
 malende het wèl,
 totdat het verdund werd tot stof,
 en zijn stof wierp ik in de beek,
 die van den berg afvliet.
- 22 Ook vertoorndet gij den HEERE zeer te Tabeëra,
 en te Massa,
 en te Kibroth-Taäva.
- 23 Voorts als de HEERE ulieden zond uit Kades-Barnéa,
 zeggende:
 'Gaat op
 en erft het land,
 dat Ik u gegeven heb',
 zoo waart gij den mond des HEEREN uws Gods wederspanning,
 en geloofdet Hem niet
 en waart Zijner stem niet gehoorzaam.
- 24 Wederspanning zijt gij geweest tegen den HEERE,
 van den dag af dat ik u gekend heb.
- 25 En ik wierp mij neder voor des HEEREN aangezicht,
 die veertig dagen
 en veertig nachten
 in welke ik mij nederwierp,
 dewijl de HEERE gezegd had,
 dat Hij u verdelgen zoude:
- 26 en ik bad tot den HEERE
 en zeide:
 'Heere,
 HEERE,
 verderf Uw volk en Uw erfdeel niet,
 dat Gij door Uwe grootheid verlost hebt,
 dat Gij uit Egypte door eene sterke hand hebt uitgevoerd.
- 27 Gedenk aan Uwe knechten,
 Abraham,
 Isaäk
 en Jakob;
 zie niet op de hardigheid dezes volks,
 noch op zijne goddeloosheid,
 noch op zijne zonde;
- 28 opdat het land,
 van waar Gij ons hebt uitgevoerd,
 niet zegge:
 "Omdat hen de HEERE niet kon brengen in het land,
 waarvan Hij hun gesproken had,
 en omdat Hij hen haatte,
 heeft Hij hen uitgevoerd
 om hen te dooden in de woestijn."
- 29 Zij zijn toch Uw volk
 en Uw erfdeel,
 dat Gij door Uwe groote kracht
 en door Uwen uitgestreken arm hebt uitgevoerd.'

10

De nieuwe steenen tafelen in de ark:

- 1 Ter zelfder tijd zeide de HEERE tot mij:
 'Houw u twee steenen tafelen als de eerste,
 en klim tot Mij op dezen berg,
 daarna zult gij u eene kist van hout maken;

2 en Ik zal op die tafelen schrijven de woorden,
 die geweest zijn op de eerste tafelen,
 die gij gebroken hebt,
 en gij zult ze leggen in die kist.'

3 Alzoo maakte ik eene kist van sittimhout,
 en hieuw twee steenen tafelen als de eerste;
 en ik klom op den berg,
 en de twee tafelen waren in mijne hand.

4 Toen schreef Hij op de tafelen naar het eerste schrift,
 de tien woorden,
 die de HEERE ten dage der verzameling op den berg
 uit het midden des vuurs tot ulieden gesproken had,
 en de HEERE gaf ze mij.

5 En ik keerde mij
 en ging af van den berg,
 en leide de tafelen in de kist,
 die ik gemaakt had;
 en aldaar zijn zij,
 gelijk als de HEERE mij geboden heeft.

6 (En de kinderen Israëls reisden van Beëroth Bené-Jakaän en Mosera.
 Aldaar stierf Aäron
 en werd aldaar begraven;
 en zijn zoon Eleazar bediende het Priesterambt in zijne plaats.

7 Van daar reisden zij naar Gudgod,
 en van Gudgod naar Jotbatha,
 een land van waterbeken).

8 Terzelfder tijd scheidde de HEERE den stam Levi af,
 om de ark des verbonds des HEEREN te dragen,
 om voor het aangezicht des HEEREN te staan,
 om Hem te dienen,
 en om in Zijnen Naam te zegenen,
 tot op dezen dag.

9 Daarom heeft Levi geen deel
 noch erve met zijne broederen:
 de HEERE, Die is zijn erfdeel,
 gelijk als de HEERE, uw God tot hem gesproken heeft.

10 En ik stond op den berg,
 als de vorige dagen:
 veertig dagen en veertig nachten;
 en de HEERE verhoorde mij ook op datmaal:
 de HEERE heeft u niet willen verderven,
 maar de HEERE zeide tot mij:

11 'Sta op,
 ga op de reis voor het aangezicht des volks,
 dat zij inkomen
 en het land erven,
 dat Ik hunnen vaderen gezworen heb hun te geven.'

Vermaning tot gehoorzaamheid aan God:

12 Nu dan Israël,
 wat eischt de HEERE uw God van u,
 dan den HEERE uwen God te vreezen,
 in alle Zijne wegen te wandelen
 en Hem lief te hebben,
 en den HEERE uwen God te dienen
 met uw gansche hart
 en met uw gansche ziel,
 om te houden de geboden des HEEREN

13

- en Zijne inzetten,
die ik u heden gebied,
u ten goede.
- 14 Zie,
des HEEREN uws Gods is de hemel
en de hemel der hemelen,
de aarde
en al wat daarin is.
- 15 Alleenlijk heeft de HEERE lust gehad aan uwe vaderen,
om die lief te hebben,
en heeft hun zaad na hen,
ulieden,
uit alle de volken verkoren,
gelijk ten dezen dage is.
- 16 Besnijdt dan de voorhuid uws harten,
en verhardt uwen nek niet meer;
- 17 want de HEERE uw God,
Die is een God der goden
en Heer der heeren;
die groote,
die machtige
en die vreeselijke God,
Die geen aangezicht aanneemt,
noch geschenk ontvangt;
- 18 Die het recht des weezen en der weduwen doet,
en den vreemdeling liefheeft,
dat Hij hem brood en kleding geeft.
- 19 Daarom zult gijlieden den vreemdeling liefhebben,
want gij zijt vreemdelingen geweest in Egypteland.
- 20 Den HEERE uwen God zult gij vreezen,
Hem zult gij dienen,
en Hem zult gij aanhangen
en bij Zijnen Naam zweren.
- 21 Hij is uw lof,
en Hij is uw God,
Die bij u gedaan heeft deze groote en vreeselijke dingen,
die uwe oogen gezien hebben.
- 22 Uwe vaderen togen af naar Egypte met zeventig zielen,
en nu heeft u de HEERE uw God gesteld
als de sterren des hemels in menigte.

11

Zegen der gehoorzaamheid; vloek der ongehoorzaamheid:

- 1 Daarom zult gij den HEERE uwen God liefhebben,
en gij zult te allen dage onderhouden Zijn bevel
en Zijne inzetten
en Zijne rechten
en Zijne geboden.
- 2 En gijlieden zult heden weten,
dat ik niet *spreek* met uwe kinderen,
die het niet weten
en de onderwijzing des HEEREN uws Gods niet gezien hebben,
Zijne grootheid,
Zijne sterke hand
en Zijnen uitgestrekten arm;
- 3 daartoe Zijne teeken
en Zijne daden,

die Hij in het midden van Egypte gedaan heeft,
aan Farao, den koning van Egypte,
en aan zijn gansche land;
4 en wat Hij gedaan heeft aan het heir der Egyptenaren,
aan deszelfs paarden
en aan deszelfs wagenen,
dat Hij de wateren van de Schelfzee boven hun aangezicht deed overstroomen,
als zij ulieden van achteren vervolgden,
en de HEERE verdeed hen,
tot op dezen dag;
5 en wat Hij ulieden gedaan heeft in de woestijn,
totdat gij gekomen zijt aan deze plaats;
6 daarenboven,
wat Hij gedaan heeft aan Dathan en aan Abiram,
zonen van Eliab,
den zoon Rubens,
hoe de aarde haren mond opdeed
en hen verslond
met hunne huisgezinnen
en hunne tenten,
ja,
al wat bestond, dat hun aanging,
in het midden van gansch Israëel.
7 Want het zijn uwe oogen,
die gezien hebben al dit groote werk des HEEREN,
dat Hij gedaan heeft.
8 Houdt dan alle geboden,
die ik u heden gebied,
opdat gij gesterkt wordt,
en inkomt,
en het land erft,
waarheen gij overtrekt om dat te erven;
9 en opdat gij de dagen verlengt in het land,
dat de HEERE uwen vaderen gezworen heeft hun en hunne zade te geven,
een land,
vloeiende van melk en honing.
10 Want het land,
waar gij naartoe gaat om dat te erven,
dat is niet als Egypteland,
van waar gij uitgegaan zijt,
hetwelk gij bezaaidet met uw zaad
en bewaterdet met uwen gang als een kruidhof;
11 maar het land,
waarhenen gij overtrekt om dat te erven,
is een land van bergen
en van dalen;
het drinkt water bij den regen des hemels;
12 een land,
dat de HEERE uw God bezorgt:
de oogen des HEEREN uws Gods zijn gedurig daarop,
van het begin des jaars
tot het einde des jaars.
13 'En het zal geschieden,
zoo gij naarstiglijk zult hooren naar Mijne geboden,
die Ik u heden gebied,
om den HEEREN uwen God lief te hebben
en Hem te dienen met uw gansche hart
en met uwe gansche ziel,

- 14 zoo zal Ik den regen des lands geven te zijner tijd,
 vroegen regen en spaden regen,
 opdat gij uw koren
 en uw most
 en uwe olie inzamelt;
- 15 en Ik zal kruid geven op uw veld
 voor uwe beesten;
 en gij zult eten
 en verzadigd worden.'
- 16 Wacht uzelfven,
 dat ulieder hart niet verleid worde,
 dat gij afwijkt
 en andere goden dient
 en voor die buigt:
- 17 dat de toorn des HEEREN tegen ulieden ontsteke,
 en Hij den hemel toesluite,
 dat er geen regen zij,
 en het aardrijk zijn gewas niet geve,
 en gij haastiglijk omkomt
 van het goede land,
 dat u de HEERE geeft.
- 18 Legt dan deze mijne woorden in uw hart
 en in uwe ziel,
 en bindt ze tot een teeken op uwe hand,
 en dat zij tot voorhoofdspannelsen zijn tusschen uwe oogen;
- 19 en leert die uwen kinderen,
 sprekende daarvan,
 als gij in uw huis zit
 en als gij op den weg gaat,
 en als gij nederligt,
 en als gij opstaat;
- 20 en schrijft ze op de posten uws huizes
 en aan uwe poorten;
- 21 opdat uwe dagen
 en uwer kinderen dagen
 in het land,
 dat de HEERE uwen vaderen gezworen heeft hun te geven,
 vermenigvuldigen,
 gelijk de dagen des hemels
 op de aarde.
- 22 Want zoo gij naarstiglijk houdt alle deze geboden,
 die ik u gebied om die te doen,
 den HEERE uwen God liefhebbende,
 wandele in alle Zijne wegen,
 en Hem aanhangende,
- 23 zoo zal de HEERE al deze volken voor uw aangezicht uit de bezitting verdrijven,
 en gij zult erfelijk bezitten
 grooter en machtiger volken dan gij zijt;
- 24 alle plaats,
 waar uwe voetzool op treedt,
 zal uwe zijn,
 van de woestijn
 en den Libanon,
 van de rivier,
 de rivier Frath,
 tot aan de achterste zee
 zal uwe landpale zijn;
- 25 niemand zal voor uw aangezicht bestaan,

de HEERE uw God zal uwen schrik
en uwe vreeze geven
over al het land,
waarop gij treden zult,
gelijk als Hij tot u gesproken heeft.
26 Zie,
ik stel ulieden heden vóór
zegen en vloek:
27 den zegen,
wanneer gij hooren zult naar de geboden des HEEREN uws Gods,
die ik u heden gebied;
28 maar den vloek,
zoo gij niet hooren zult naar de geboden des HEEREN uws Gods,
en afwijkt van den weg,
dien ik u heden gebied,
om andere goden na te wandelen,
die gij niet gekend hebt.
29 En het zal geschieden,
als de HEERE uw God u zal hebben ingebracht in het land,
waar gij naar toe gaat
om dat te erven,
dan zult gij den zegen uitspreken op den berg Gerizim,
en den vloek op den berg Ebal.
30 Zijn zij niet aan gene zijde van den Jordaan,
achter den weg van den ondergang der zon,
in het land der Kanaänieten,
die in het vlakke veld wonen tegenover Gilgal,
bij de eikenbosschen van Moré?
31 Want gijlieden zult over den Jordaan gaan,
dat gij inkomt om te erven het land,
dat de HEERE uw God u geven zal,
en gij zult dat erfelijk bezitten
en daarin wonen:
32 neemt dan waar te doen alle de inzettingen
en de rechten,
die ik u heden voorstel.

12

De plaats, die God kiezen zal, opdat Zijn Naam daar wone:

1 Dit zijn de inzettingen
en de rechten
die gijlieden zult waarnemen
om te doen in het land,
hetwelk u de HEERE uwer vaderen God gegeven heeft
om dat te erven,
alle de dagen,
die gijlieden op den aardbodem leeft.
2 Gij zult ganschelijk vernielen alle de plaatsen,
alwaar de volken, die gij zult erven,
hunne goden gediend hebben,
op de hooge bergen
en op de heuvelen
en onder allen groenen boom.
3 En gij zult hunne altaren afwerpen,
en hunne opgerichte beelden verbreken,
en hunne bosschen met vuur verbranden,
en de gesneden beelden hunner goden nederhouden,

en gij zult hunnen naam te niet doen uit die plaats.
4 Gij zult den HEERE uwen God alzo niet doen;
5 maar naar de plaats,
die de HEERE uw God uit alle uwe stammen verkiezen zal
om Zijnen Naam aldaar te zetten,
naar Zijne woning zult gijlieden vragen,
en dáárheden zult gij komen;
6 en dáárheden zult gijlieden brengen
uwe brandofferen
en uwe slachtofferen,
en uwe tienden
en het heffoffer uwer hand,
en uwe geloften,
en uwe vrijwillige offeren,
en de eerstgeboorten uwer runderen
en uwer schapen;
7 en aldáár zult gijlieden voor het aangezicht des HEEREN uws Gods eten
en vroolijk zijn,
gijlieden
en uwe huizen,
over alles waaraan gij uwe hand geslagen hebt,
waarin u de HEERE uw God gezegend heeft.
8 Gij zult niet doen naar alles wat wij hier heden doen,
een ieder al wat in zijne oogen recht is;
9 want gij zijt tot nu toe niet gekomen in de rust en in de erfenis,
die de HEERE uw God u geven zal;
10 maar gij zult over den Jordaan gaan,
en wonen in het land,
dat u de HEERE uw God zal doen erven,
en Hij zal u rust geven van alle uwe vijanden rondom,
en gij zult zéker wonen.
11 Dan zal er eene plaats zijn,
die de HEERE uw God verkiezen zal
om Zijnen Naam aldaar te doen wonen:
dáárheden zult gij brengen alles wat ik u gebied,
uwe brandofferen
en uwe slachtofferen,
uwe tienden
en het heffoffer uwer hand,
en alle keur uwer geloften,
die gij den HEERE beloven zult;
12 en gij zult vroolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN uws Gods,
gijlieden
en uwe zonen
en uwe dochteren,
en uwe dienstknechten
en uwe dienstmaagden,
en de Leviet,
die in uwe poorten is;
want hij heeft geen deel noch erve met ulieden.
13 Wacht u,
dat gij uwe brandofferen niet offert in alle plaats,
die gij zien zult;
14 maar in de plaats,
die de HEERE in één uwer stammen zal verkiezen,
daar zult gij uwe brandofferen offeren,
en dáár zult gij doen
al wat ik u gebied.

- 15 Doch naar allen lust uwer ziel zult gij slachten
en vleesch eten,
naar den zegen des HEEREN uws Gods,
dien Hij u geeft in alle uwe poorten;
de onreine
en de reine zal daarvan eten,
als van een ree
en als van een hert,
- 16 alleenlijk het bloed zult gijlieden niet eten,
gij zult het op de aarde uitgieten als water.
- 17 Gij zult in uwe poorten niet mogen eten
de tiende van uw koren
en van uw most
en van uwe olie,
noch de eerstgeboorten uwer runderen
en uwer schapen,
noch eenige uwer geloften,
die gij zult hebben beloofd,
noch uwe vrijwillige offers,
noch het hefoffer uwer hand;
- 18 maar gij zult dat eten voor het aangezicht des HEEREN uws Gods,
in de plaats,
die de HEERE uw God verkiezen zal,
gij
en uw zoon
en uwe dochter,
en uw dienstknecht
en uwe dienstmaagd,
en de Leviet,
die in uwe poorten is,
en gij zult vroolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN uws Gods,
over alles waaraan gij uwe handen geslagen hebt.
- 19 Wacht u,
dat gij den Leviet niet verlaat,
alle uwe dagen in uw land.
- 20 Wanneer de HEERE uw God uwe landpale zal verwijld hebben,
gelijk als Hij tot u gesproken heeft,
en gij zeggen zult:
'Ik zal vleesch eten,'
dewijl uwe ziel lust heeft vleesch te eten,
zoo zult gij vleesch eten naar allen lust uwer ziel.
- 21 Zoo de plaats,
die de HEERE uw God verkiezen zal om Zijnen Naam aldaar te stellen,
ver van u zal zijn,
zoo zult gij slachten van uwe runderen
en van uwe schapen,
die de HEERE u gegeven heeft,
gelijk ik u geboden heb,
en gij zult eten in uwe poorten
naar allen lust uwer ziel.
- 22 Doch gelijk als een ree en een hert gegeten wordt,
alzóó zult gij dat eten,
de onreine
en de reine zullen het te zamen eten;
- 23 alleen houdt vast,
dat gij het bloed niet eet;
want het bloed is de ziel,
daarom zult gij de ziel met het vleesch niet eten;

- 24 gij zult dat niet eten,
op de aarde zult gij het uitgieten als water.
- 25 Gij zult dat niet eten,
opdat het u,
en uwen kinderen na u,
wèl ga,
als gij zult gedaan hebben,
dat recht is in de oogen des HEEREN.
- 26 Doch uwe heilige dingen,
die gij hebben zult,
en uwe geloften,
zult gij opnemen,
en komen tot de plaats,
die de HEERE verkiezen zal;
- 27 en gij zult uwe brandofferen,
het vleesch
en het bloed,
bereiden op het altaar des HEEREN uws Gods,
en het bloed uwer slachtofferen
zal op het altaar des HEEREN uws Gods worden uitgegoten,
maar het vleesch zult gij eten.
- 28 Neemt waar
en hoort alle deze woorden,
die ik u gebied,
opdat het u,
en uwen kinderen na u
wèl ga tot in eeuwigheid,
als gij zult gedaan hebben,
wat goed en recht is in de oogen des HEEREN uws Gods.
- 29 Wanneer de HEERE uw God voor uw aangezicht zal hebben uitgeroeid de volken,
naar dewelke gij henegaat
om die erfelijk te bezitten,
en gij die erfelijk zult bezitten,
en in hun land zult wonen,
- 30 wacht u dat gij niet verstrikt wordt achter hen,
nadat zij voor uw aangezicht zullen verdelgd zijn,
en dat gij niet vraagt naar hunne goden,
zeggende:
'Gelijk als deze volken hunne goden gediend hebben,
alzo zal ik óók doen.'
- 31 Gij zult alzóó niet doen den HEERE uwen God;
want al wat de HEERE een gruwel is,
wat Hij haat,
hebben zij hunnen goden gedaan;
want zij hebben ook hunne zonen
en hunne dochteren met vuur verbrand
voor hunne goden.
- 32 Al dit woord,
hetwelk ik ulieden gebied,
dat zult gij waarnemen om te doen;
gij zult daar niet toedoen
en daarvan niet afdoen.

13

Straf voor de valsche profeten en de verleiders tot afgoderij:

- 1 Wanneer een profeet
of droomdroomer in het midden van u zal opstaan

2 en u geven een teeken of wonder,
en dat teeken of dat wonder komt,
dat hij tot u gesproken had,
zeggende:
'Laat ons andere goden die gij niet gekend hebt navolgen
en hen dienen':

3 gij zult naar de woorden van dien profeet
of naar dien droomdroomer niet hooren;
want de HEERE uw God verzoekt ulieden,
om te weten,
of gij den HEERE uwen God liefhebt
met uw gansche hart
en met uwe gansche ziel.

4 Den HEERE uwen God zult gij navolgen
en Hem vreezen,
en Zijne geboden zult gij houden
en Zijner stem gehoorzaam zijn,
en Hem dienen
en Hem aanhangen.

5 En die profeet
of droomdroomer zal gedood worden;
want hij heeft *tot* eenen afval gesproken
tegen den HEERE uwen God,
die ulieden uit Egypteland heeft uitgevoerd
en u uit het diensthuis verlost,
om u af te drijven van den weg,
dien u de HEERE uw God geboden heeft
om daarin te wandelen.
Zoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen.

6 Wanneer uw broeder,
de zoon uwer moeder,
of uw zoon,
of uwe dochter,
of de vrouw van uwen schoot,
of uw vriend, die als uwe ziel is,
u zal aanporren in 't geheim,
zeggende:
'Laat ons gaan
en dienen andere goden,
die gij niet gekend hebt,
gij noch uwe vaderen,
7 van de goden der volken,
die rondom u zijn,
nabij u
of verre van u,
van het ééne einde der aarde
tot aan het andere einde der aarde':

8 zoo zult gij hem niet ter wille zijn
en naar hem niet hooren,
ook zal uw oog hem niet verschoonen,
en gij zult u niet ontfermen
noch hem verbergen;

9 maar gij zult hem zekerlijk doodslaan:
uwe hand zal het eerst tegen hem zijn
om hem te dooden,
en daarna de hand des ganschen volks;

10 en gij zult hem met steenen steenigen,
dat hij sterft,

- want hij heeft u gezocht af te drijven van den HEERE uwen God,
Die u uit Egypteland, uit het diensthuis, uitgevoerd heeft:
- 11 opdat het gansch Israël hoore
en vreeze,
en niet voortvare te doen
naar dit booze stuk in het midden van u.
- 12 Wanneer gij van ééne uwer steden,
die de HEERE uw God u geeft
om aldaar te wonen,
zult hooren zeggen:
- 13 'Daar zijn mannen,
Belials-kinderen,
uit het midden van u uitgegaan,
en hebben de inwoners hunner stad aangedreven,
zeggende:
"Laat ons gaan en dienen andere goden,
die gij niet gekend hebt",
- 14 zoo zult gij onderzoeken
en nasporen
en wèl navragen;
en zie,
het is de waarheid,
de zaak is zeker,
zulk een gruwel is in 't midden van u gedaan:
- 15 zoo zult gij de inwoners dier stad ganschelijk slaan
met de scherpste des zwaards,
verbannende haar
en alles wat daarin is,
ook hare beesten, met de scherpste des zwaards;
- 16 en al haren roof zult gij verzamelen in 't midden van hare straat,
en den HEERE uwen God die stad en al haren roof
ganschelijk met vuur verbranden;
en zij zal een hoop zijn eeuwiglijk,
zij zal niet weder gebouwd worden.
- 17 Ook zal er niets van het verbannene aan uwe hand kleven;
opdat de HEERE Zich wende van de hitte Zijns toorns,
en u geve barmhartigheid
en zich uwer erbarme
en u vermenigvuldige,
gelijk Hij uwen vaderen gezworen heeft:
- 18 wanneer gij de stem des HEEREN uws Gods zult gehoorzaam zijn,
om te houden alle Zijne geboden,
die ik u heden gebied,
om te doen wat recht is
in de oogen des HEEREN uws Gods.

14

Voorschriften omtrent de rouw, de reine en onreine dieren en de tienden:

- 1 Gijlieden zijt kinderen des HEEREN uws Gods:
gij zult uzelf niet snijden
noch kaalheid maken tusschen uwe oogen
over eenen doode;
- 2 want gij zijt een heilig volk den HEERE uwen God,
en u heeft de HEERE verkoren om Hem tot een volk des eigendoms te zijn,
uit alle de volken,
die op den aardbodem zijn.
- 3 Gij zult geen gruwel eten.

- 4 Dit zijn de beesten,
die gijlieden eten zult:
een os,
klein vee der schapen
en klein vee der geiten;
- 5 een hert,
en eene ree,
en een buffel,
en een steenbok,
en een das,
en een wilde os,
en eene gems.
- 6 Alle beesten,
die de klauwen verdeelen,
en de kloof in twee klauwen klieven,
en herkauwen onder de beesten,
die zult gij eten.
- 7 Maar deze zult gij niet eten,
van degenen die *alléén* herkauwen,
of van degenen die *alléén* den gekloofden klauw verdeelen;
den kemel,
en den haas,
en het konijn;
want deze herkauwen wel,
maar zij verdeelen den klauw niet;
onrein zullen zij ulieden zijn.
- 8 Ook het varken,
want dat verdeelt zijnen klauw wel,
maar het herkauwt niet;
onrein zal het ulieden zijn:
van hun vleesch zult gij niet eten,
en hun dood aas zult gij niet aanroeren.
- 9 Dit zult gij eten van alles dat in de wateren is:
al wat vinnen
en schubben heeft zult gij eten.
- 10 Maar al wat geene vinnen en schubben heeft
zult gij niet eten,
het zal ulieden onrein zijn.
- 11 Allen reinen vogel zult gij eten.
- 12 Maar deze zijn het van dewelke gij niet zult eten:
de arend,
en de havik,
en de zeearend;
- 13 en de wouw,
en de kraai,
en de gier naar zijnen aard;
- 14 en alle raaf naar haren aard;
- 15 en de struis,
en de nachtuil,
en de koekoek,
en de sperwer naar zijnen aard;
- 16 en de steenuil,
en de schuifuil,
en de kauw;
- 17 en de roerdomp,
en de pelikaan,
en het duikertje;
- 18 en de ooievaar

- en de reiger naar zijnen aard,
en de hop,
en de vledermuis;
- 19 ook al het kruipende gevogelte zal ulieden onrein zijn,
zij zullen niet gegeten worden.
- 20 Al het rein gevogelte zult gij eten.
- 21 Gij zult geen dood aas eten;
den vreemdeling,
die in uwe poorten is,
zult gij het geven,
dat hij het ete,
of verkoopt het den vreemde;
want gij zijt een heilig volk den HEERE uwen God.
Gij zult het bokje niet koken in de melk zijner moeder.
- 22 Gij zult getrouwelijk verdienen al het inkomen uws zaads,
dat elk jaar van het veld voortkomt;
- 23 en voor het aangezicht des HEEREN uws Gods,
ter plaatse,
die Hij verkiezen zal om Zijnen Naam aldaar te stellen,
zult gij eten de tienden van uw koren,
van uwen most,
en van uwe olie,
en de eerstgeboorte uwer runderen
en uwer schapen,
opdat gij den HEERE uw God leert vreezen alle dagen.
- 24 Wanneer dan nog de weg voor u te veel zal zijn,
dat gij zulks niet zoudt kunnen henendragen,
omdat de plaats te ver van u zal zijn,
die de HEERE uw God verkiezen zal
om Zijnen Naam aldaar te stellen,
wanneer u de HEERE uw God zal gezegend hebben;
- 25 zoo maakt het te gelde,
en bindt het geld in uwe hand,
en gaat naar de plaats,
die de HEERE uw God verkiezen zal,
- 26 en geeft dat geld voor alles wat uwe ziel lust,
voor runderen
en voor schapen,
en voor wijn
en voor sterken drank,
en voor alles wat uwe ziel van u begeeren zal,
en eet aldaar voor het aangezicht des HEEREN uws Gods,
en weest vroolijk,
gij
en uw huis.
- 27 Maar den Leviet,
die in uwe poorten is,
zult gij niet verlaten;
want hij heeft geen deel
noch erve met u.
- 28 Ten einde van drie jaren zult gij voortbrengen
alle tienden van uw inkomen in dat jaar,
en gij zult ze wegleggen in uwe poorten:
- 29 zoo zal komen de Leviet,
dewijl hij geen deel
noch erve met u heeft,
en de vreemdeling

en de wees
en de weduw,
die in uwe poorten zijn,
en zullen eten
en verzadigd worden;
opdat u de HEERE uw God zegene
in allen werke uwer hand,
dat gij doen zult.

15

Wet voor het sabbatsjaar:

- 1 Ten einde van zeven jaren zult gij eene vrijlating maken.
- 2 Dit is nu de zaak der vrijlating,
dat ieder schuldheer,
die zijnen naaste zal geleend hebben,
vrijlate;
hij zal zijnen naaste
of zijnen broeder niet manen,
dewijl men den HEERE eenen vrijlating heeft uitgeroepen.
- 3 Den vreemde zult gij manen,
maar wat gij bij uwen broeder hebt,
zal uwe hand vrijlaten;
- 4 alleenlijk omdat er geen bedelaar onder u zal zijn;
want de HEERE zal u overvloediglijk zegenen in het land,
dat u de HEERE uw God ten erve zal geven
om hetzelfde erfelijk te bezitten:
- 5 indien gij slechts der stem des HEEREN uws Gods
vlijtiglijk zult gehoorzamen,
dat gij waarneemt te doen alle deze geboden,
die ik u heden gebied.
- 6 Want de HEERE uw God zal u zegenen,
gelijk Hij tot u heeft gesproken;
zoo zult gij aan vele volken leenen,
maar gij zult niet ontleenen;
en gij zult over vele volken heerschen,
maar over u zullen zij niet heerschen.
- 7 Wanneer dat er onder u een arme zal zijn,
een uit uwe broederen in eene uwer poorten in uw land,
dat de HEERE uw God u geven zal,
zoo zult gij uw hart niet verstijven
noch uwe hand toesluiten voor uwen broeder,
die arm is;
- 8 maar gij zult hem uwe hand mildelijk opdoen,
en zult hem rijkelijk leenen,
genoeg voor zijn gebrek,
dat hem ontbreekt.
- 9 Wacht u,
dat in uw hart geen belialswoord zij om te zeggen:
'Het zevende jaar,
het jaar der vrijlating, naakt';
dat uw oog boos zij tegen uwen broeder,
die arm is,
en dat gij hem niet geeft
en hij over u roepe tot den HEERE,
en zonde in u zij.
- 10 Gij zult hem mildelijk geven
en uw hart zal niet boos zijn,

- als gij hem geeft;
want om dezer zaak wil zal u de HEERE uw God zegenen
in al uw werk,
en in alles waaraan gij uwe hand slaat.
- 11 Want de arme zal niet ophouden uit het midden des lands;
daarom gebied ik u,
zeggende:
'Gij zult uwe hand mildelijk opendoen aan uwen broeder,
aan uwen bedrukte
en aan uwen arme in uw land.'
- 12 Wanneer uw broeder,
een Hebreër of eene Hebreïen,
aan u verkocht zal zijn,
zoo zal hij u zes jaren dienen;
maar in het zevende jaar zult gij hem vrij van u laten gaan.
- 13 En als gij hem vrij van u gaan laat,
zoo zult gij hem niet ledig laten gaan;
- 14 gij zult hem rijkelijk opleggen van uwe kudde
en van uwen dorschvloer
en van uwe wijnpers;
waarin de HEERE uw God gezegend heeft,
daarvan zult gij hem geven.
- 15 En gij zult gedenken,
dat gij een dienstknecht in Egypteland geweest zijt,
en dat u de HEERE uw God verlost heeft;
daarom gebied ik u heden deze zaak.
- 16 Maar het zal geschieden
als hij tot u zeggen zal:
'Ik al niet van u uitgaan',
omdat hij u
en uw huis liefheeft,
dewijl het hem wèl bij u is,
- 17 zoo zult gij eenen priem nemen,
en steken in zijn oor
en in de deur,
en hij zal eeuwiglijk uw dienstknecht zijn;
en aan uwe dienstmaagd zult gij óók alzo doen.
- 18 Het zal niet hard zijn in uwe oogen,
als gij hem vrij van u gaan laat;
want *als* een dubbelloons-daglooner heeft hij u zes jaren gediend;
zoo zal u de HEERE uw God zegenen
in alles wat gij doen zult.

Heiliging van het eerstgeborene van het vee:

- 19 Al het eerstgeborene,
dat onder uwe runderen
en onder uwe schapen zal geboren worden,
zijnde een manneken,
zult gij den HEERE uwen God heiligen;
gij zult niet arbeiden met den eerstgeborene van uwen os,
noch de eerstgeborenen uwer schapen scheren.
- 20 Voor het aangezicht des HEEREN uws Gods
zult gij ze jaar op jaar eten in de plaats,
die de HEERE zal verkiezen,
gij
en uw huis.
- 21 Doch als eenig gebrek daaraan zal zijn,
hetzij mank

- of blind,
of eenig kwaad gebrek,
zoo zult gij het den HEERE uwen God niet offeren;
22 in uwe poorten zult gij het eten,
de onreine
en de reine te zamen,
als een ree
en als een hert.
23 Zijn bloed alleen zult gij niet eten,
gij zult het op de aarde uitgieten als water.

16

De drie hooge feesten:

- 1 Neemt waar de maand Abib,
dat gij den HEERE uwen God Pascha houdt;
want in de maand Abib heeft u de HEERE uw God uit Egypteland uitgevoerd bij nacht.
2 Dan zult gij den HEERE uwen God het Pascha slachten,
schapen
en runderen,
in de plaats,
die de HEERE verkiezen zal om Zijnen Naam aldaar te doen wonen.
3 Gij zult niets gedeesemds op hetzelfde eten;
zeven dagen zult gij ongezuurde *brooden* op hetzelfde eten,
een brood der ellende,
(want in der haast zijt gij uit Egypteland uitgetogen),
opdat gij gedenkt aan den dag van uw uittrekken uit Egypteland
al de dagen uws levens.
4 Daar zal bij u in zeven dagen geen zuurdeeg gezien worden
in eenige uwer landpalen;
ook zal van het vleesch,
dat gij aan den avond van den eersten dag geslacht zult hebben,
niets tot den morgen overnachten.
5 Gij zult het Pascha niet mogen slachten in eene uwer poorten,
die de HEERE uw God u geeft;
6 maar aan de plaats,
die de HEERE uw God verkiezen zal
om *daar* Zijnen Naam te doen wonen,
aldáár zult gij het Pascha slachten aan den avond,
als de zon ondergaat,
ter bestemder tijd van uw uittrekken uit Egypte.
7 Dan zult gij het koken
en eten
in de plaats,
die de HEERE uw God verkiezen zal:
daarna zult gij u des morgens keeren
en henengaan naar uwe tenten.
8 Zes dagen zult gij ongezuurde *brooden* eten,
en aan den zevenden dag is een verbods*dag* den HEERE uwen God;
dan zult gij geen werk doen.
9 Zeven weken zult gij u tellen;
van dat men *met* de sikkel begint in het staande koren,
zult gij de zeven weken beginnen te tellen:
10 daarna zult gij den HEERE uwen God het feest der weken houden;
het zal eene vrijwillige schatting uwer hand zijn,
dat gij geven zult,
naardat u de HEERE uw God zal gezegend hebben.
11 En gij zult vroolijk zijn voor het aangezicht des HEEREN uws Gods,

- gij
en uw zoon
en uwe dochter,
en uw dienstknecht,
en uwe dienstmaagd,
en de Leviet,
die in uwe poorten is,
en de vreemdeling
en de wees
en de weduw,
die in het midden van u zijn
in de plaats,
die de HEERE uw God zal verkiezen
om Zijnen Naam aldaar te doen wonen;
- 12 en gij zult gedenken,
dat gij een dienstknecht geweest zijt in Egypte;
en gij zult deze inzettingen houden
en doen.
- 13 Het feest der loofhutten zult gij u zeven dagen houden,
als gij zult hebben ingezameld
van uwen dorschvloer
en van uwe wijnpers.
- 14 En gij zult vroolijk zijn op uw feest,
gij
en uw zoon
en uwe dochter,
en uw dienstknecht
en uwe dienstmaagd,
en de Leviet
en de vreemdeling
en de wees
en de weduwe,
die in uwe poorten zijn.
- 15 Zeven dagen zult gij den HEERE uwen God feest houden in de plaats,
die de HEERE verkiezen zal;
want de HEERE uw God zal u zegenen
in al uw inkomen
en in al het werk uwer handen;
daarom zult gij immers vroolijk zijn.
- 16 Driemaal in het jaar zal alles wat mannelijk onder u is
voor het aangezicht des HEEREN uws Gods verschijnen,
in de plaats,
die Hij verkiezen zal:
op het feest der ongezuurde *brooden*,
en op het feest der weken,
en op het feest der loofhutten;
maar het zal niet ledig voor het aangezicht des HEEREN verschijnen:
- 17 een ieder naar de gave zijner hand,
naar den zegen des HEEREN uws Gods,
dien Hij u gegeven heeft.

Over rechters en amblieden:

- 18 Rechters
en amblieden
zult gij u stellen in alle uwe poorten,
die de HEERE uw God u geven zal onder uwe stammen,
dat zij het volk richten
met een gericht der gerechtigheid.

- 19 Gij zult het gericht niet buigen,
gij zult het aangezicht niet kennen,
ook zult gij geen geschenk nemen,
want het geschenk verblindt de oogen der wijzen
en verkeert de woorden der rechtvaardigen.
- 20 Gerechtigheid,
gerechtigheid zult gij najagen,
opdat gij leeft
en erfelijk bezit het land,
dat u de HEERE uw God geven zal.
- 21 Gij zult u geen bosch planten van eenig geboomte bij het altaar des HEEREN uws Gods,
dat gij u maken zult.
- 22 Ook zult gij u geen opgericht beeld stellen,
hetwelk de HEERE uw God haat.

17

Straf op de afgoderij:

- 1 Gij zult den HEERE uwen God geen os
of klein vee offeren,
waaraan een gebrek is
of eenig kwaad;
want dat is den HEERE uwen God een gruwel.
- 2 Wanneer in het midden van u in eene uwer poorten,
die de HEERE uw God u geeft,
een man of vrouw gevonden zal worden,
die doen zal dat kwaad is in de oogen des HEEREN uws Gods,
overtredende Zijn verbond,
- 3 dat hij henegaat
en dient andere goden
en buigt zich voor die
of voor de zon,
of voor de maan,
of voor het gansche heir des hemels,
hetwelk ik niet geboden heb,
- 4 en het wordt u aangezegd,
en gij hoort het,
zoo zult gij het wèl onderzoeken;
en zie,
het is de waarheid,
de zaak is zeker,
zulk een gruwel is in Israëel gedaan:
- 5 zoo zult gij dien man of die vrouw,
die dit booze stuk gedaan hebben,
tot uwe poorten uitbrengen,
dien man *zeg ik* of die vrouw,
en gij zult hem met steenen steenigen,
dat zij sterven.
- 6 Op den mond van twee getuigen
of drie getuigen zal hij gedood worden,
die sterven zal;
op den mond van een éénig getuige zal hij niet gedood worden.
- 7 De hand der getuigen zal het eerst tegen hem zijn om hem te dooden,
en daarna de hand des ganschen volks:
zoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen.

Opperste rechtspraak der priesters:

- 8 Wanneer eene zaak aan het gericht voor u te zwaar zal zijn,

- tusschen bloed en bloed,
tusschen rechtshandel en rechtshandel,
tusschen plaag en plaag,
zijnde twistzaken in uwe poorten,
zoo zult gij u opmaken
en opgaan naar de plaats,
die de HEERE uw God verkiezen zal;
9 en gij zult komen tot de Levietische Priesters,
en tot den rechter,
die in die dagen zijn zal;
en gij zult ondervragen,
en zij zullen u de zaak des rechts aanzeggen.
10 En gij zult doen naar het bevel des woords dat zij u zullen aanzeggen,
van die plaats die de HEERE verkiezen zal,
en gij zult waarnemen te doen naar alles wat zij u zullen leeren.
11 Naar het bevel der wet,
die zij u zullen leeren,
en naar het oordeel,
dat zij u zullen zeggen,
zult gij doen;
gij zult niet afwijken van het woord,
dat zij u zullen aanzeggen,
ter rechter-
of ter linker-hand.
12 De man nu,
die trotschelijk handelen zal,
dat hij niet hoore naar den Priester,
dewelke staat om aldaar den HEERE uwen God te dienen,
of naar den rechter,
dezelve man zal sterven;
en gij zult het booze uit Israël wegdoen:
13 dat al het volk het hoore
en vreeze,
en niet meer trotschelijk handele.

De koningswet:

- 14 Wanneer gij zult gekomen zijn in het land,
dat u de HEERE uw God geeft,
en gij dat erfelijk zult bezitten
en daarin wonen,
en gij zeggen zult:
'Ik zal eenen koning over mij stellen,
als alle de volken,
die rondom mij zijn',
15 zoo zult gij ganschelijk tot koning over u stellen,
dien de HEERE uw God verkiezen zal;
uit het midden uwer broederen zult gij eenen koning over u stellen:
gij zult niet vermogen over u te zetten eenen vreemden man,
die uw broeder niet is.
16 Maar hij zal voor zich de paarden niet vermenigvuldigen,
en het volk niet doen wederkeeren naar Egypte om paarden te vermenigvuldigen,
dewijl de HEERE ulieden gezegd heeft:
'Gij zult voortaan niet wederkeeren door dezen weg.'
17 Ook zal hij voor zich de vrouwen niet vermenigvuldigen,
opdat zijn hart niet afwijke;
hij zal ook voor zich geen zilver en goud zeer vermenigvuldigen.
18 Voorts zal het geschieden
als hij op den stoel zijns koninkrijks zal zitten,

- zoo zal hij zich een dubbel van deze wet afschrijven in een boek,
uit *hetgene* dat voor het aangezicht der Levietische Priesters is;
19 en het zal bij hem zijn
en hij zal daarin lezen alle de dagen zijns levens,
opdat hij den HEERE zijnen God leere vreezen,
om te bewaren alle de woorden dezer wet
en deze inzettingen,
om die te doen;
20 dat zijn hart zich niet verheffe boven zijne broederen
en dat hij niet afwijke van het gebod
ter rechter- of linker-hand;
opdat hij de dagen verlange in zijn koninkrijk,
hij
en zijne zonen,
in het midden van Israël.

18

Recht der priesters:

- 1 De Levietische Priesters,
de gansche stam Levi,
zullen geen deel noch erve hebben met Israël:
de vuurofferen des HEEREN en Zijn erfdeel zullen zij eten.
2 Daarom zal hij geen erfdeel hebben in het midden zijner broederen:
de HEERE is zijn erfdeel,
gelijk als Hij tot hem gesproken heeft.
3 Dit nu zal der Priesters recht zijn van het volk,
van hen die eene offerande offeren,
hetzij een os of klein vee:
dat hij den Priester zal geven den schouder,
en de beide kinnebakken,
en de pens.
4 De eerstelingen van uw koren,
van uwen most
en van uwe olie,
en de eerstelingen van de beschering uwer schapen zult gij hem geven;
5 want de HEERE uw God heeft hem uit alle uwe stammen verkoren,
dat hij sta om te dienen in den Naam des HEEREN,
hij en zijne zonen te allen dage.
6 Voorts wanneer een Leviet zal komen uit eene uwer poorten,
uit gansch Israël,
alwaar hij woont,
en hij komt naar alle begeerte zijner ziel tot de plaats,
die de HEERE zal hebben verkoren,
7 en hij dienen zal in den Naam des HEEREN zijns Gods,
als alle zijne broederen de Levieten,
die aldaar voor het aangezicht des HEEREN staan:
8 zoo zullen zij een gelijk deel eten,
boven zijne verkooping bij de vaders.

Verbod tegen toovenarij en waarzeggerij:

- 9 Wanneer gij komt in het land,
dat de HEERE uw God u geven zal,
zoo zult gij niet leeren te doen naar de gruwelen dier volken.
10 Onder u zal niet gevonden worden
die zijnen zoon of zijne dochter door het vuur doet doorgaan,
die met waarzeggerijen omgaat,
een guichelaar,

- of die op vogelgeschrei acht geeft,
of toovenaar,
11 of een bezweerder,
die met bezwering omgaat,
of die een waarzeggenden geest vraagt,
of een duivelskunstenaar
of die de dooden vraagt;
12 want al wie zulks doet is den HEERE een gruwel,
en om dezer gruwelen wil verdrijft hen de HEERE uw God voor uw aangezicht uit de bezitting.
13 Oprecht zult gij zijn met den HEERE uwen God.
14 Want deze volken,
die gij zult erven,
hooren naar guichelaars en waarzeggers;
maar u aangaande,
de HEERE uw God heeft u zulks niet toegelaten.

Belofte van den Profeet:

- 15 Eenen Profeet uit het midden van u,
uit uwe broederen,
als mij,
zal u de HEERE uw God verwekken:
naar hem zult gij hooren;
16 naar alles wat gij van den HEERE uwen God aan Horeb ten dage der verzameling geëischt hebt,
zeggende:
'Ik zal niet voortvaren te hooren de stem des HEEREN mijns Gods,
en dit groote vuur zal ik niet meer zien,
dat ik niet sterve.'
17 Toen zeide de HEERE tot mij:
'Het is goed wat zij gesproken hebben.
18 Eenen Profeet zal Ik hun verwekken uit het midden hunner broederen,
als u;
en Ik zal Mijne woorden in zijnen mond geven,
en hij zal tot hen spreken alles wat Ik hem gebieden zal;
19 en het zal geschieden,
de man,
die niet zal hooren naar Mijne woorden,
die hij in Mijnen Naam zal spreken,
van dien zal ik het zoeken.
20 Maar de Profeet,
die hoogmoediglijk zal handelen,
sprekende een woord in Mijnen Naam,
hetwelk Ik hem niet geboden heb te spreken,
of die spreken zal in den naam van andere goden,
dezelve Profeet zal sterven.
21 Zoo gij dan in uw hart zoudt mogen zeggen:
"Hoe zullen wij het woord kennen,
dat de HEERE niet gesproken heeft?"
22 Wanneer die Profeet in den Naam des HEEREN zal hebben gesproken,
en dat woord geschiedt niet
en komt niet,
dàt is het woord dat de HEERE niet gesproken heeft:
door trotschheid heeft die Profeet dat gesproken,
gij zult voor hem niet vreezen.'

19

De vrijsteden:

- 1 Wanneer de HEERE uw God de volken zal hebben uitgeroeid,

welker land de HEERE uw God u geven zal,
en gij die erfelijk zult bezitten
en in hunne steden
en in hunne huizen wonen,
2 zoo zult gij u drie steden afzonderen in het midden van uw land,
hetwelk de HEERE uw God u geven zal
om dat erfelijk te bezitten.
3 Gij zult u den weg bereiden,
en de pale uws lands,
dat u de HEERE uw God zal doen erven,
in drieën deelen:
dit nu zal zijn,
opdat ieder doodslager daarhenen vliede.
4 En dit zij de zaak des doodslagers,
die daarhenen vlieden zal,
dat hij leve:
die zijnen naaste zal verslagen hebben door onwetendheid,
dien hij toch van gisteren *en* eergisteren niet haatte:
5 als, dewelke met zijnen naaste in het bosch zal zijn gegaan
om hout te houwen,
en zijne hand met de bijl wordt aangedreven om hout af te houwen,
en het ijzer schiet af van den steel,
en treft zijne naaste,
dat hij sterft,
die zal in eene der steden vluchten
en leven:
6 opdat de bloedwreker den doodslager niet najage,
als zijn hart verhit is,
en hem achterhale,
omdat de weg te ver zoude zijn,
en hem sla aan het leven;
daar toch geen oordeel des doods aan hem is,
want hij haatte hem niet van gisteren *en* eergisteren.
7 Daarom gebied ik u,
zeggende:
'Gij zult u drie steden afzonderen.'
8 En indien de HEERE uw God uwe landpale zal verwijden,
gelijk als Hij uwen vaderen gezworen heeft,
en u al dat land geven zal,
hetwelk Hij uwen vaderen te geven gesproken heeft,
9 (wanneer gij al dit gebod zult waarnemen
om dat te doen,
hetgeen ik u heden gebied,
den HEERE uwen God liefhebbende,
en alle dagen in Zijne wegen wandelende):
zoo zult gij u nog drie steden toedoen tot deze drie:
10 opdat het bloed des onschuldigen niet vergoten worde
in het midden van uw land,
dat u de HEERE uw God ten erve geeft
en bloedschulden op u zouden zijn.
11 Maar wanneer er iemand zijn zal,
die zijnen naaste haat,
en hem lagen legt,
en tegen hem opstaat
en hem aan het leven slaat,
dat hij sterft,
en vliedt tot eene van die steden,
12 zoo zullen de oudsten zijner stad zenden

- en nemen hem van daar,
en zij zullen hem in de hand des bloedwrekers geven,
dat hij sterve:
- 13 uw oog zal hem niet verschoonen,
maar gij zult het bloed des onschuldigen uit Israël wegdoen,
dat het u wèl ga.

Onschendbaarheid der grenzen:

- 14 Gij zult uws naasten landpale niet verrukken,
die de voorvaderen afgepaald hebben,
in uw erfdeel,
dat gij erven zult in het land,
hetwelk u de HEERE uw God geeft
om dat erfelijk te bezitten.

Straf voor den valschen getuige:

- 15 Een éénig getuige zal tegen niemand opstaan
over eenige ongerechtigheid
of over eenige zonde,
van alle zonde,
die hij zoude mogen zondigen:
op den mond van twee getuigen
of op den mond van drie getuigen zal de zaak bestaan.
- 16 Wanneer een wrevelig getuige tegen iemand zal opstaan,
om eene afwijking tegen hem te betuigen,
- 17 zoo zullen die twee mannen,
dewelke den twist hebben,
staan voor het aangezicht des HEEREN,
voor het aangezicht der Priesters
en der rechters,
die in die dagen zullen zijn.
- 18 En de rechters zullen wèl onderzoeken:
en zie,
die getuige is een valsche getuige,
hij heeft valscheid betuigd tegen zijnen broeder:
- 19 zoo zult gijlieden hem doen
gelijk hij zijnen broeder dacht te doen.
Alzoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen:
- 20 dat de overgeblevenen het hooren
en vreezen,
en niet voortvaren meer te doen naar dit booze stuk in het midden van u.
- 21 En uw oog zal niet verschoonen:
ziel om ziel,
oog om oog,
tand om tand,
hand om hand,
voet om voet.

20

Wetten omtrent den oorlog en het belegeren van steden:

- 1 Wanneer gij zult uittrekken tot den strijd tegen uwe vijanden,
en zult zien paarden en wagenen,
een volk sterker dan gij,
zoo zult gij voor hen niet vreezen:
want de HEERE uw God is met u,
Die u uit Egypteland heeft opgevoerd.
- 2 En het zal geschieden als gijlieden tot den strijd nadert,

- zoo zal de Priester toetreden
en tot het volk spreken,
3 en tot hen zeggen:
'Hoor Israël,
gijlieden zijt heden na aan den strijd tegen uwe vijanden;
uw hart worde niet week,
vreest niet
en beeft niet,
en verschrikt niet voor hun aangezicht;
4 want het is de HEERE uw God,
Die met u gaat,
om voor u te strijden tegen uwe vijanden,
om u te verlossen.'
- 5 Dan zullen de ambtlieden tot het volk spreken,
zeggende:
'Wie is de man,
die een nieuw huis gebouwd heeft,
en heeft het niet ingewijd?
Die ga henen
en keere weder naar zijn huis,
opdat hij niet misschien sterve in den strijd,
en iemand anders dat inwijde.
- 6 En wie is de man,
die eenen wijngaard geplant heeft,
en heeft deszelfs vrucht niet genoten?
Die ga henen
en keere weder naar zijn huis,
opdat hij niet misschien in den strijd sterve,
en iemand anders dien geniete.
- 7 En wie is de man,
die eene vrouw ondertrouwd heeft,
en heeft haar niet *tot zich* genomen?
Die ga henen
en keere weder naar zijn huis,
opdat hij niet misschien in den strijd sterve,
en een ander man haar neme.'
- 8 Daarna zullen de ambtlieden voortvaren te spreken tot het volk,
en zeggen:
'Wie is de man,
die vreesachtig
en week van hart is?
Die ga henen
en keere weder naar zijn huis,
opdat het hart zijner broederen niet smelte gelijk zijn hart.'
- 9 En het zal geschieden
als die ambtlieden geëindigd zullen hebben te spreken tot het volk,
zoo zullen zij oversten der heiren aan de spits des volks stellen.
- 10 Wanneer gij nadert tot eene stad
om tegen haar te strijden,
zoo zult gij haar den vrede toeroepen;
- 11 en het zal geschieden,
indien zij u vrede zal antwoorden,
en u opendoen,
zoo zal het volk,
dat daarin gevonden wordt,
u cijnsbaar zijn
en u dienen.
- 12 Doch zoo zij geen vrede met u zal maken,

maar krijg tegen u voeren,
 zoo zult gij haar belegeren;
 13 en de HEERE uw God zal haar in uwe hand geven,
 en gij zult alles wat mannelijk daarin is slaan
 met de scherpste des zwaards:
 14 behalve de vrouwen,
 en de kinderkens,
 en de beesten,
 en al wat in de stad zal zijn,
 al haren buit zult gij voor u rooven;
 en gij zult eten den buit uwer vijanden,
 dien u de HEERE uw God gegeven heeft.
 15 Alzóó zult gij aan alle steden doen,
 die zeer ver van u zijn,
 die niet zijn van de steden dezer volken.
 16 Maar van de steden dezer volken,
 die u de HEERE uw God ten erve geeft,
 zult gij niets laten leven wat adem heeft,
 17 maar gij zult ze ganschelijk verbannen:
 de Hethieten
 en de Amorieten
 en de Kanaänieten
 en de Ferezieten,
 de Hevieten
 en de Jebusieten,
 gelijk als u de HEERE uw God geboden heeft;
 18 opdat zij ulieden niet leeren te doen
 naar alle hunne gruwelen,
 die zij hunnen goden gedaan hebben,
 en gij zondigt tegen den HEERE uwen God.
 19 Wanneer gij eene stad vele dagen zult belegeren,
 strijdende tegen haar om die in te nemen,
 zoo zult gij haar geboomte niet verderven,
 de bijl daaraan drijvende;
 want gij zult daarvan eten,
 daarom zult gij dat niet afhouden,
 (want het geboomte van het veld is des menschen *spijze*),
 opdat het voor uw aangezicht kome
 tot een bolwerk.
 20 Maar het geboomte,
 hetwelk gij kennen zult,
 dat het geen geboomte ter spijze is,
 dat zult gij verderven
 en afhouden;
 en gij zult een bolwerk bouwen tegen deze stad,
 dewelke tegen u krijg voert
 totdat zij onderga.

21

Verzoening van een moord door onbekenden:

1 Wanneer in het land,
 hetwelk de HEERE uw God u geven zal
 om dat te erven,
 een verslagene zal gevonden worden,
 liggende in het veld,
 niet bekend zijnde wie hem geslagen heeft,
 2 zoo zullen uwe oudsten

- en uwe rechters uitgaan,
en zij zullen meten tot de steden,
die rondom den verslagene zijn.
- 3 De stad nu,
die de naaste zal zijn bij den verslagene,
dáár zullen de oudsten derzelver stad
eene jonge koe van de runderen nemen,
met dewelke niet gearbeid is
die aan het juk niet getrokken heeft;
- 4 en de oudsten dezer stad zullen de jonge koe afbrengen
in een ruw dal,
dat niet bearbeid noch bezaaid zal zijn;
en zij zullen deze jonge koe
aldaar in het dal den nek doorhouwen.
- 5 Dan zullen de Priesters,
de kinderen van Levi,
toetreden;
want de HEERE uw God heeft hen verkoren om Hem te dienen,
en om in des HEEREN Naam te zegenen,
en naar hunnen mond zal alle twist
en alle plaag afgedaan worden.
- 6 En alle oudsten dezer stad,
die naast aan den verslagene zijn,
zullen hunne handen wasschen over deze jonge koe,
die in dat dal de nek doorgehouden is,
- 7 en zij zullen betuigen
en zeggen:
'Onze handen hebben dit bloed niet vergoten,
en onze oogen hebben het niet gezien;
- 8 wees genadig uwen volke Israël,
dat Gij o HEERE, verlost hebt,
en leg geen onschuldig bloed in het midden van uw volk Israël.'
En dat bloed zal voor hen verzoend zijn.
- 9 Alzoo zult gij het onschuldig bloed
uit het midden van u wegdoen;
want gij zult doen wat recht is in de oogen des HEEREN.

Behandeling van krijgsgevangen vrouwen:

- 10 Wanneer gij zult uitgetogen zijn tot den strijd tegen uwe vijanden,
en de HEERE uw God hen gegeven zal hebben in uwe hand,
dat gij hunne gevangenen gevankelijk wegvoert;
- 11 en gij onder de gevangenen zult zien eene vrouw,
schoon van gedaante,
en gij lust tot haar gekregen zult hebben,
dat gij ze u tot vrouw neemt;
- 12 zoo zult gij haar binnen in uw huis brengen;
en zij zal haar hoofd scheren,
en hare nagels besnijden,
- 13 en zal het kleed harer gevangenis van zich afleggen,
en in uw huis zitten,
en haren vader
en hare moeder
eene maand lang beweenen;
en daarna zult gij tot haar ingaan
en haar man zijn,
en zij zal u tot vrouw zijn.
- 14 En het zal geschieden,
indien gij geen behagen in haar hebt,

dat gij ze zult laten gaan naar hare begeerte;
doch gij zult haar geenszins voor geld verkoopen,
gij zult met haar geen gewin drijven,
daarom dat gij ze vernederd hebt.

Het recht van den eerstgeboren zoon:

- 15 Wanneer een man twee vrouwen heeft,
eene beminde
en eene gehate,
en de beminde
en de gehate hem zonen zullen gebaar hebben,
en de eerstgeboren zoon van de gehate zal zijn;
16 zoo zal het geschieden ten dage
als hij zijne zonen zal doen erven wat hij heeft,
dat hij niet zal vermogen de eerstgeboorte te geven
aan den zoon der beminde,
voor het aangezicht van den zoon der gehate,
die de eerstgeborene is;
17 maar den eerstgeborene,
den zoon der gehate,
zal hij kennen,
gevende hem dubbele portie
van alles wat bij hem zal worden gevonden,
want hij is het beginsel zijner kracht,
het recht der eerstgeboorte is zijn.

De wederspannige zoon:

- 18 Wanneer iemand eenen moedwilligen
en wederspannigen zoon heeft,
die der stem zijns vaders
en der stem zijner moeder niet gehoorzaam is,
en zij hem gekastijd zullen hebben,
en hij naar hen niet hooren zal,
19 zoo zullen zijne vader
en zijne moeder hem grijpen,
en zij zullen hem uitbrengen
tot de oudsten zijner stad
en tot de poort zijner plaats,
20 en zij zullen zeggen tot de oudsten zijner stad:
'Deze onze zoon is afwijkende
en wederspannig,
hij is onzer stem niet gehoorzaam,
hij is een brasser
en zuiper.'
21 Dan zullen alle lieden zijner stad hem met steenen overwerpen,
dat hij sterve;
en gij zult het booze uit het midden van u wegdoen,
dat gansch Israël het hoore
en vreeze.

Begravenis van den gehangene:

- 22 Voorts wanneer in iemand eene zonde zal zijn,
die het oordeel des doods *waardig is*,
dat hij gedood zal worden,
en gij hem aan het hout zult opgehangen hebben,
23 zoo zal zijn dood lichaam aan het hout niet overnachten,
maar gij zult het zekerlijk tenzelfden dage begraven;
want een opgehangene is Gode een vloek.

Alzoo zult gij uw land niet verontreinigen,
dat u de HEERE uw God ten erve geeft.

22

Plichten der liefde jegens mensch en dier. Verschillende voorschriften:

- 1 Gij zult uws broeders os
of klein vee
niet zien afgedreven
en u van die verbergen;
gij zult ze uwen broeder voorzeker weder toesturen.
- 2 En indien uw broeder niet nabij u is,
of gij hem niet kent,
zoo zult gij ze binnen in uw huis vergaderen,
dat zij bij u zijn,
totdat uw broeder die zoeker
en gij ze hem wedergeeft.
- 3 Alzoo zult gij ook doen aan zijnen ezel,
en alzoo zult gij doen aan zijne kleeding,
ja,
alzoo zult gij doen aan al het verlorene uws broeders,
dat van hem verloren zal zijn,
en dat gij zult hebben gevonden:
gij zult u niet mogen verbergen.
- 4 Gij zult uws broeders ezel
of zijnen os
niet zien vallende op den weg
en u van die verbergen;
gij zult ze voorzeker oprichten met hem.
- 5 Het kleed eens mans zal niet zijn aan eene vrouw,
en een man zal geen vrouwenkleed aantrekken;
want al wie zulks doet,
is den HEERE uwen God een gruwel.
- 6 Wanneer voor uw aangezicht een vogelnest op den weg voorkomt,
in eenigen boom
of op de aarde,
met jongen of eieren,
en de moeder zittende op de jongen
of op de eieren,
zoo zult gij de moeder
met de jongen niet nemen:
- 7 gij zult de moeder voorzeker vrijlaten,
maar de jongen zult gij voor u nemen:
opdat het u wèl ga
en gij de dagen verlengt.
- 8 Wanneer gij een nieuw huis zult bouwen,
zoo zult gij op uw dak eene leuning maken,
opdat gij geen bloedschuld op uw huis legt,
wanneer iemand vallende daarvan afviel.
- 9 Gij zult uwen wijngaard niet met tweeërlei bezaaien,
opdat de volheid des zaads,
dat gij zult gezaaid hebben,
en de inkomst des wijngaards niet ontheiligd worde.
- 10 Gij zult niet ploegen met eenen os
en met eenen ezel tegelijk.
- 11 Gij zult geen kleed van gemengde stof aantrekken,
wollen en linnen tegelijk.
- 12 Snoeren zult gij u maken aan de vier hoeken uws opperkleeds,

waarmede gij u bedekt.

Bescherming der vrouw tegen belasting en verkrachting:

- 13 Wanneer een man eene vrouw zal genomen hebben,
en tot haar ingegaan zijnde,
alsdan haar zal haten,
- 14 en haar oorzaken van naspraak opleggen
en eenen kwaden naam over haar uitbrengen,
en zeggen:
'Deze vrouw heb ik genomen
en ben tot haar genaderd,
maar heb den maagdom aan haar niet gevonden';
- 15 dan zullen de vader van deze jonge dochter
en hare moeder nemen
en tot de oudsten der stad aan de poort uitbrengen
den maagdom dezer jonge dochter;
- 16 en de vader van de jonge dochter zal tot de oudsten zeggen:
'Ik heb mijne dochter aan deze man gegeven,
maar hij heeft ze gehaat;
- 17 en zie,
hij heeft oorzaken van opspraak gegeven,
zeggende:
"Ik heb den maagdom aan uw dochter niet gevonden":
— dit nu is de maagdom mijner dochter.'
- En zij zullen het kleed voor het aangezicht van de oudsten der stad uitbreiden.
- 18 Dan zullen de oudsten der stad dien man nemen
en kastijden hem,
- 19 en zij zullen hem eene boete opleggen van honderd zilverlingen,
en geven ze aan den vader van de jonge dochter,
omdat hij eenen kwade naam heeft uitgebracht
over eene jonge dochter van Israël;
voorts zal zij hem tot vrouw zijn,
hij zal ze niet mogen laten gaan alle zijne dagen.
- 20 Maar indien dit woord waarachtig is,
dat de maagdom aan de jonge dochter niet gevonden is,
- 21 zoo zullen zij deze dochter uitbrengen
tot de deur van haars vaders huis,
en de lieden harer stad zullen ze met steenen steenigen,
dat zij sterft,
omdat zij eene dwaasheid in Israël gedaan heeft,
hoereerende in haars vaders huis;
zoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen.
- 22 Wanneer een man gevonden zal worden
liggende bij eens mans getrouwde vrouw,
zoo zullen zij ook beiden sterven,
de man,
die bij de vrouw gelegen heeft,
en de vrouw;
zoo zult gij het booze uit Israël wegdoen.
- 23 Wanneer er eene jonge dochter zal zijn,
die eene maagd is,
ondertrouwd aan eenen man,
en een man haar in de stad zal gevonden
en bij haar gelegen hebben,
- 24 zoo zult gij ze beiden uitbrengen tot de poort dier stad,
en zult ze met steenen steenigen,
dat zij sterven;
de jonge dochter ter oorzake

- dat zij niet geroepen heeft in de stad,
en den man ter oorzaak
dat hij zijns naasten vrouw vernederd heeft:
zoo zult gij het booze uit het midden van u wegdoen.
- 25 En indien een man eene ondertrouwde jonge dochter in het veld gevonden,
en de man haar verkracht,
en bij haar gelegen zal hebben,
zoo zal de man,
die bij haar gelegen heeft,
alléén sterven;
- 26 maar de jonge dochter zult gij niets doen,
de jonge dochter heeft geen zonde des doods;
want gelijk of een man tegen zijnen naaste opstond
en sloeg hem dood aan het leven,
alzóó is deze zaak;
- 27 want hij heeft ze in het veld gevonden;
de ondertrouwde jonge dochter riep,
en daar was niemand,
die haar verlostte.
- 28 Wanneer een man eene jonge dochter zal gevonden hebben,
die eene maagd is,
dewelke niet ondertrouwd is,
en zal ze gegrepen hebben
en bij haar gelegen hebben,
en zij gevonden zullen zijn,
- 29 zoo zal de man,
die bij haar gelegen heeft,
den vader van de jonge dochter vijftig zilverlingen geven,
en zij zal hem tot vrouw zij,
omdat hij haar vernederd heeft;
hij zal ze niet mogen laten gaan
alle zijn dagen.
- 30 Een man zal zijns vaders vrouw niet nemen,
en hij zal zijns vaders slip niet ontdekken.

23

Voorschriften omtrent uitsluiting uit de gemeente:

- 1 Die door plettering verwond
of uitgesneden is aan de mannelijkheid,
zal in de vergadering des HEEREN niet komen.
- 2 Geen bastaard zal in de vergadering des HEEREN komen,
zelfs zijn tiende geslacht zal in de vergadering des HEEREN niet komen.
- 3 Geen Ammoniet
noch Moabiet zal in de vergadering des HEEREN komen,
zelfs hun tiende geslacht zal in de vergadering des HEEREN niet komen tot in eeuwigheid;
- 4 ter oorzaak dat zij ulieden op den weg niet tegengekomen zijn
met brood
en met water,
als gij uit Egypte uittoogt;
en omdat hij tegen u gehuurd heeft Bileam,
den zoon Beors
van Pethor
uit Mesopotamië,
om u te vloeken.
- 5 Doch de HEERE uw God heeft naar Bileam niet willen hooren,
maar de HEERE uw God heeft u den vloek in eenen zegen veranderd,
omdat de HEERE uw God u liefhad.

- 6 Gij zult hunnen vrede
en hun best niet zoeken,
alle uwe dagen in eeuwigheid.
- 7 Den Edomiet zult gij voor geen gruwel houden,
want hij is uw broeder;
den Egyptenaar zult gij voor geen gruwel houden,
want gij zijt een vreemdeling geweest in zijn land.
- 8 *Aangaande* de kinderen,
die hun zullen geboren worden in het derde geslacht,
elk van die zal in de vergadering des HEERE komen.

Allerlei voorschriften:

- 9 Wanneer het leger uittrekt tegen uwe vijanden,
zoo zult gij u wachten voor alle kwade zaak.
- 10 Wanneer iemand onder u is,
die niet rein is door eenig toeval des nachts,
die zal tot buiten het leger uitgaan,
hij zal tot binnen het leger niet komen;
11 maar het zal geschieden,
dat hij zich tegen het naken van den avond met water zal baden,
en als de zon ondergegaan is,
zal hij tot binnen het leger komen.
- 12 Gij zult ook eene plaats hebben buiten het leger,
en daarhenen zult gij uitgaan naar buiten;
13 en gij zult een schopje hebben nevens uw gereedschap,
en het zal geschieden als gij buiten gezeten hebt,
dan zult gij daarmede graven
en u omkeeren,
en bedekken wat van u uitgegaan is.
- 14 Want de HEERE uw God wandelt in het midden van uw leger,
om u te verlossen
en om uwe vijanden voor uw aangezicht te geven;
daarom zal uw leger heilig zijn,
opdat Hij niets schandelijks onder u zie,
en achterwaarts van u afkeere.
- 15 Gij zult eenen knecht aan zijnen heer niet overleveren,
die van zijnen heer tot u ontkomen zal zijn;
16 hij zal bij u blijven in het midden van u,
in de plaats,
die hij zal verkiezen,
in eene van uwe poorten,
waar het goed voor hem is:
gij zult hem niet verdrukken.
- 17 Daar zal geen hoer zijn onder de dochteren Israëls,
en daar zal geen schandjongen zijn onder de zonen Israëls.
- 18 Gij zult geen hoerenloon
noch hondenprijs
in het huis des HEEREN uws Gods brengen tot eenige gelofte,
want ook die beide zijn den HEERE uwen God een gruwel.
- 19 Gij zult aan uwen broeder niet woekeren,
met woeker van geld,
met woeker van spijze,
met woeker van eenig ding,
waarmede men woekert:
- 20 aan den vreemde zult gij woekeren,
maar aan uwen broeder zult gij niet woekeren;
opdat u de HEERE uw God zegene
in alles waaraan gij uwe hand slaat,

- in het land waar gij naartoe gaat om dat te erven.
- 21 Wanneer gij den HEERE uwen God eene gelofte zult beloofd hebben,
gij zult niet vertragen die te betalen;
want de HEERE uw God zal ze zekerlijk van u eischen,
en zonde zoude in u zijn.
- 22 Maar als gij nalaat te beloven,
zoo zal het geen zonde in u zijn.
- 23 Wat uit uwe lippen gaat zult gij houden
en doen;
gelijk als gij den HEERE uwen God een vrijwillig offer beloofd hebt,
dat gij met uwen mond gesproken hebt.
- 24 Wanneer gij gaan zult in uws naasten wijngaard,
zoo zult gij druiven eten naar uwen lust,
tot uwe verzadiging;
maar in uw vat zult gij niets doen.
- 25 Wanneer gij zult gaan in uws naasten staande koren,
zoo zult gij de aren met uwe hand afplukken;
maar de sikkel zult gij aan uws naasten staande koren niet bewegen.

24

Voorschriften omtrent echtscheiding:

- 1 Wanneer een man eene vrouw genomen
en die getrouwd zal hebben,
zoo zal het geschieden,
indien zij geen genade zal vinden in zijne oogen,
omdat hij iets schandelijks aan haar gevonden heeft,
dat hij haar eenen scheidbrief zal schrijven
en in hare hand geven,
en ze laten gaan uit zijn huis.
- 2 Zoo zij dan,
uit zijn huis uitgegaan zijnde,
zal henengaan
en eenen anderen man *tot vrouw* worden,
- 3 en deze laatste man haar gehaat
en haar eenen scheidbrief geschreven
en in hare hand gegeven,
en haar uit zijn huis zal hebben laten gaan;
of als deze laatste man,
die ze voor zich tot vrouw genomen heeft,
zal gestorven zijn:
- 4 zoo zal haar eerste man,
die haar heeft laten gaan,
haar niet mogen wedernemen,
dat zij hem tot vrouw zij,
nadat zij is verontreinigd geworden;
want dat is een gruwel voor het aangezicht des HEEREN;
alzo zult gij het land niet doen zondigen,
dat u de HEERE uw God ten erve geeft.

Vrijstelling van legerdienst:

- 5 Wanneer een man een nieuwe vrouw zal genomen hebben,
die zal in het heir niet uittrekken;
en men zal hem geenen last opleggen;
een jaar lang zal hij vrij zijn in zijn huis,
en zijne vrouw,
die hij genomen heeft,
verheugen.

Verschillende voorschriften:

- 6 Men zal beide molensteenen,
immers den bovensten molensteen,
niet te pand nemen:
want hij neemt de ziel te pand.
- 7 Wanneer iemand zal gevonden worden,
die eene ziel steelt uit zijne broederen,
uit de kinderen Israëls,
en gewin met hem drijft
en verkoopt hem,
zoo zal deze dief sterven,
en gij zult het booze uit het midden van u wegdoen.
- 8 Wacht u in de plaag der melaatschheid,
dat gij naarstiglijk waarneemt
en doet naar alles wat de Levietische Priesters
ulieden zullen leeren;
gelijk ik hun geboden heb,
zult gij waarnemen te doen.
- 9 Gedenkt wat de HEERE uw God gedaan heeft aan Mirjam,
op den weg als gij uit Egypte waart uitgetogen.
- 10 Wanneer gij aan uwen naaste iets zult geleend hebben,
zoo zult gij tot zijn huis niet ingaan
om zijn pand te pand te nemen:
- 11 buiten zult gij staan
en de man,
wien gij geleend hebt,
zal het pand naar buiten tot u uitbrengen.
- 12 Doch indien hij een arm man is,
zoo zult gij met zijn pand niet nederliggen:
- 13 gij zult hem dat pand zekerlijk wedergeven als de zon ondergaat,
dat hij in zijn kleed nederligge
en u zegene
en het zal u gerechtigheid zijn
voor het aangezicht des HEEREN uws Gods.
- 14 Gij zult den armen
en nooddruftigen daglooner niet verdrukken,
die uit uwe broederen is,
of uit uwe vreemdelingen,
die in uw land
en uwe poorten zijn.
- 15 Op zijnen dag zult gij zijn loon geven,
en de zon zal daarover niet ondergaan;
want hij is arm
en zijne ziel verlangt daarnaar;
dat hij tegen u niet roepe tot den HEERE,
en zonde in u zij.
- 16 De vaders zullen niet gedood worden voor de kinderen,
en de kinderen zullen niet gedood worden voor de vaders;
een ieder zal om zijne zonde gedood worden.

Voorschriften omtrent weduwen en weezen:

- 17 Gij zult het recht van den vreemdeling
en van den wees niet buigen,
en gij zult het kleed der weduwe niet te pand nemen;
- 18 maar gij zult gedenken,
dat gij een knecht in Egypte geweest zijt,
en de HEERE uw God heeft u vandaar verlost;

- daarom gebied ik u deze zaak te doen.
- 19 Wanneer gij uw oogst op uwen akker afoogst,
en eene garve op den akker vergeten zult hebben,
zoo zult gij niet wederkeeren om die op te nemen:
voor den vreemdeling,
voor den wees
en voor de weduwe zal zij zijn,
opdat u de HEERE uw God zegene
in al het werk uwer handen.
- 20 Wanneer gij uwen olijfboom zult geschud hebben,
zoo zult gij de takken achter u niet nauw doorzoeken:
voor den vreemdeling,
voor den wees
en voor de weduwe zal het zijn.
- 21 Wanneer gij uwen wijngaard zult afgelezen hebben,
zoo zult gij de druiven achter u niet nalezen:
voor den vreemdeling,
voor den wees
en voor de weduwe zal het zijn.
- 22 En gij zult gedenken,
dat gij een knecht in Egypteland geweest zijt;
daarom gebied ik u deze zaak te doen.

25

Lijfstraffen:

- 1 Wanneer er tusschen lieden twist zal zijn,
en zij tot het gericht zullen toetreden,
dat zij ze richten,
zoo zullen zij den rechtvaardige rechtvaardig spreken
en den onrechtvaardige verdoemen.
- 2 En het zal geschieden,
indien de onrechtvaardige slagen verdiend heeft,
dat de rechter hem zal doen nedervallen,
en hem doen slaan in zijne tegenwoordigheid,
naardat het voor zijne onrechtvaardigheid genoeg zal zijn
in getal.
- 3 Met veertig *slagen* zal hij hem doen slaan,
hij zal er niet toedoen,
opdat niet misschien,
zoo hij voortvoer hem daarboven met meer slagen te doen slaan,
uw broeder dan voor uwe oogen verachtelijk gehouden worde.
- 4 Eenen os zult gij niet muilbanden,
als hij dorscht.

Het zwagershuwelijk [of Leviraatshuwelijk]:

- 5 Wanneer broeders te zamen wonen,
en een van hen sterft
en geenen zoon heeft,
zoo zal de vrouw des gestorvenen aan geenen vreemden man daarbuiten geworden:
haar mansbroeder zal tot haar ingaan
en nemen ze zich tot vrouw
en doen haar den plicht van een mansbroeder.
- 6 En het zal geschieden,
dat de eerstgeborene,
dien zij zal baren,
zal staan in den naam zijns broeders,

- des verstorvenen,
opdat zijn naam niet uitgedelgd worde uit Israël.
- 7 Maar indien het dezen man niet bevallen zal
zijns broeders vrouw te nemen,
zoo zal zijns broeders vrouw opgaan
naar de poort tot de oudsten
en zeggen:
'Mijn mans broeder weigert zijnen broeder een naam te verwekken in Israël,
hij wil mij den plicht van eens mans broeder niet doen.'
- 8 Dan zullen hem de oudsten zijner stad roepen,
en tot hem spreken;
blijft hij dan daarbij staan
en zegt:
'Het bevalt mij niet haar te nemen',
- 9 zoo zal zijns broeders vrouw voor de oogen der oudsten tot hem toetreden,
en zijnen schoen van zijnen voet uittrekken,
en spuwen in zijn aangezicht,
en zal betuigen
en zeggen:
'Alzóó zal dien man gedaan worden,
die zijns broeders huis niet zal bouwen.'
- 10 En zijn naam zal in Israël genoemd worden:
'Het huis desgenen,
wien de schoen uitgetogen is.'

Verschillende voorschriften:

- 11 Wanneer mannen de één met den ander twisten,
en de vrouw des éénen toetreedt om haren man uit de hand desgenen,
die hem slaat,
te redden,
en hare hand uitstrekt
en zijne schamelheid aangrijpt,
- 12 zoo zult gij hare hand afhouden,
uw oog zal niet verschoonen.
- 13 Gij zult geen tweéeërlei weegsteenen in uwen zak hebben,
eenen grooten
en eenen kleinen;
- 14 gij zult in uw huis geen tweéeërlei efa hebben,
eene groote
en eene kleine:
- 15 gij zult eenen volkomen en gerechten weegsteen hebben,
gij zult eene volkomen en gerechte efa hebben;
opdat uwe dagen verlengd worden in het land,
dat u de HEERE uw God geven zal.
- 16 Want al wie zulks doet is den HEERE uwen God een gruwel,
ja, al wie onrecht doet.
- 17 Gedenk wat u Amalek gedaan heeft
op den weg als gij uit Egypte uittoogt:
- 18 hoe hij u op den weg ontmoette,
en sloeg onder u in den staart
alle de zwakken achter u,
als gij moede
en mat waart,
en hij vreesde God niet.
- 19 Het zal dan geschieden,
als u de HEERE uw God rust zal gegeven hebben
van alle úwe vijanden rondom in het land,
dat de HEERE uw God u ten erve geven zal,

om hetzelfde erfelijk te bezitten,
dat gij de gedachtenis van Amalek van onder den hemel zult uitdelgen:
vergeet het niet.

26

Het aanbieden der eerstelingen:

- 1 Voorts zal het geschieden,
wanneer gij zult gekomen zijn in het land,
dat u de HEERE uw God ten erve geven zal,
en gij dat erfelijk bezitten
en daarin wonen zult,
- 2 zoo zult gij nemen van de eerstelingen van alle vrucht des lands,
die gij opbrengen zult van uw land,
dat de HEERE uw God geeft,
en zult ze in eenen korf leggen;
en gij zult henen gaan tot de plaats,
die de HEERE uw God verkoren zal hebben
om Zijnen Naam aldaar te doen wonen;
en gij zult komen tot den Priester,
welke in die dagen zijn zal,
en tot hem zeggen:
'Ik verklaar heden voor den HEERE uwen God,
dat ik gekomen ben in het land,
hetwelk de HEERE onzen vaders gezwooren heeft
ons te zullen geven.'
- 4 En de Priester zal den korf van uwe hand nemen,
en hij zal dien voor het altaar des HEEREN uws Gods nederzetten.
- 5 Dan zult gij voor het aangezicht des HEEREN uws Gods betuigen
en zeggen:
'Mijn vader was een bedorven Syriër,
en hij toog af naar Egypte,
en verkeerde aldaar als vreemdeling met weinig volks;
maar hij werd aldaar tot een groot,
mchtig
en menigvuldig volk.
- 6 Doch de Egyptenaars deden ons kwaad
en verdrukten ons
en leiden ons eenen harden dienst op.
- 7 Toen riepen wij tot den HEERE,
den God onzer vaders;
en de HEERE verhoorde onze stem,
en zag onze ellende aan
en onzen arbeid
en onze onderdrukking;
en de HEERE voerde ons uit Egypte
door een sterke hand
en door eenen uitgestreken arm,
en door grooten schrik,
en door teekenen
en door wonderen;
- 9 en Hij heeft ons gebracht tot deze plaats,
en Hij heeft ons dit land gegeven,
een land vloeiende van melk en honig.
- 10 En nu,
zie,
ik heb gebracht de eerstelingen van de vrucht dezes lands,
dat Gij, HEERE, mij gegeven hebt.'

Dan zult gij ze nederzetten voor het aangezicht des HEEREN uws Gods,
en zult u buigen voor het aangezicht des HEEREN uws Gods;
11 en gij zult vroolijk zijn over al het goed,
dat de HEERE uw God u
en uwen huize gegeven heeft,
gij,
en de Leviet,
en de vreemdeling,
die in het midden van u is.

De tienden in het derde jaar:

12 Wanneer gij zult geëindigd hebben
alle tienden uws inkomens te verdienen
in het derde jaar,
zijnde een jaar der tienden,
dan zult gij den Leviet,
den vreemdeling,
den wees
en der weduwe geven,
dat zij in uwe poorten eten
en verzadigd worden.
13 En gij zult voor het aangezicht des HEEREN uws Gods zeggen:
'Ik heb het heilige uit het huis weggenomen,
en heb het ook den Leviet
en den vreemdeling,
den wees
en der weduwe gegeven
naar alle uwe geboden,
die Gij mij geboden hebt;
ik heb niets van Uwe geboden overtreden
en niets vergeten.
14 Ik heb daarvan niet gegeten in mijn leed,
en heb daarvan niets weggenomen tot iets onreins,
noch daarvan gegeven tot eenen doode;
ik ben der stem des HEEREN mijns Gods gehoorzaam geweest,
ik heb gedaan naar alles wat Gij mij geboden hebt.
15 Zie nederwaarts van Uwe heilige woning,
van den hemel,
en zegen Uw volk Israël,
en het land,
dat Gij ons gegeven hebt,
gelijk als Gij onzen vaders gezwooren hebt,
een land van melk en honig vloeiende.'
16 Te dezen dage gebiedt u de HEERE uw God
deze inzettingen
en rechten te doen:
houd
en doe dezelve dan
met uw gansche hart
en met uwe gansche ziel.
17 Heden hebt gij den HEERE doen zeggen,
dat Hij u tot eenen God zal zijn,
en dat gij zult wandelen in Zijne wegen,
en houden Zijne inzettingen,
en Zijne geboden
en Zijne rechten,
en dat gij Zijner stem zult gehoorzaam zijn;
18 en de HEERE heeft u heden doen zeggen,

19 dat gij Hem tot een volk des eigendoms zult zijn,
gelijk als Hij tot u gesproken heeft,
en dat gij alle Zijne geboden zult houden;
opdat Hij u alzoo boven alle de volken,
die Hij gemaakt heeft hoog zette,
tot lof
en tot eenen naam
en tot heerlijkheid,
en opdat gij een heilig volk zijt den HEERE uwe God,
gelijk als Hij gesproken heeft."

27

Oprichting van gedenkstenen. Ebal en Gerizim:

1 En Mozes,
te zamen met de oudsten Israëls,
gebood den volke,
zeggende:
"Behoudt alle deze geboden,
die ik ulieden heden gebiede.
2 Het zal dan geschieden
ten dage als gij over den Jordaan zult gegaan zijn
in het land,
dat de HEERE uw God geven zal,
zoo zult gij u groote steenen oprichten
en bestrijken ze met kalk;
3 en gij zult daarop schrijven alle woorden dezer wet,
als gij overgegaan zult zijn;
opdat gij komt in het land,
dat de HEERE uw God u geven zal,
een land,
vloeiende van melk en honig,
gelijk als de HEERE, uwer vaderen God,
tot u gesproken heeft.
4 Het zal dan geschieden
als gij over den Jordaan gegaan zult zijn,
dat gij deze steenen
van welke ik u heden gebied,
zult oprichten op den berg Ebal,
en gij zult ze met kalk bestrijken.
5 En gij zult aldaar den HEERE uwen God een altaar bouwen,
een altaar van steenen;
gij zult geen ijzer over dezelve bewegen:
6 van geheele steenen zult gij het altaar des HEEREN uws Gods bouwen.
En gij zult den HEERE uwen God brandofferen daarop offeren,
7 ook zult gij dankofferen offeren,
en zult aldaar eten
en vroolijk zijn
voor het aangezicht des HEEREN uws Gods.
8 En gij zult op deze steenen schrijven
alle woorden dezer wet,
die wèl uitdrukkende."
9 Voorts sprak Mozes,
tezamen met de Levietische Priesters,
tot gansch Israël,
zeggende:
"Luister
en hoor toe,

- o Israël;
op dezen dag zijt gij den HEERE uwen God tot een volk geworden.
- 10 Daarom zult gij der stem des HEEREN uws Gods gehoorzaam zijn,
en gij zult doen Zijne geboden
en Zijne inzettingen,
die ik u heden gebied."
- 11 En Mozes gebod den volke te dien dage,
zeggende:
- 12 "Deze zullen staan om het volk te zegenen
op den berg Gerizim,
als gij over den Jordaan gegaan zult zijn:
Simeon
en Levi,
en Juda
en Issaschar
en Jozef
en Benjamin;
- 13 en deze zullen staan over den vloek
op den berg Ebal:
Ruben,
Gad
en Aser,
en Zebulon,
Dan
en Naftali.
- 14 En de Levieten zullen betuigen
en zeggen tot alle man van Israël,
met verheven stem:
- 15 'Vervloekt zij de man,
die een gesneden
of gegoten beeld,
eenen gruwel des HEEREN,
een werk van 's werkmeesters handen,
zal maken
en zetten in het verborgen';
en al het volk zal antwoorden
en zeggen:
'Amen.'
- 16 'Vervloekt zij die zijnen vader
of zijne moeder veracht';
en al het volk zal zeggen:
'Amen.'
- 17 'Vervloekt zij die zijns naasten landpale verrukt';
en al het volk zal zeggen:
'Amen.'
- 18 'Vervloekt zij die eenen blinde op den weg doet dolen';
en al het volk zal zeggen:
'Amen.'
- 19 'Vervloekt zij die het recht van den vreemdeling,
van den wees
en van de weduwe buigt';
en al het volk zal zeggen:
'Amen.'
- 20 'Vervloekt zij die bij de vrouw zijns vaders ligt,
omdat hij zijns vaders slip ontdekt heeft';
en al het volk zal zeggen:
'Amen.'
- 21 'Vervloekt zij die bij eenig beest ligt';

- en al het volk zal zeggen:
'Amen.'
- 22 'Vervloekt zij die bij zijne zuster ligt,
de dochter zijns vaders
of de dochter zijner moeder';
en al het volk zal zeggen:
'Amen.'
- 23 'Vervloekt zij die bij zijne schoonmoeder ligt';
en al het volk zal zeggen:
'Amen.'
- 24 'Vervloekt zij die zijnen naaste in het verborgen verslaat';
en al het volk zal zeggen:
'Amen.'
- 25 'Vervloekt zij die geschenk neemt,
om eene ziel,
het bloed eens onschuldigen,
te verslaan';
en al het volk zal zeggen:
'Amen.'
- 26 'Vervloekt zij die de woorden dezer wet niet zal bevestigen,
doende dezelve';
en al het volk zal zeggen:
'Amen.'

28

Zegen en vloek:

- 1 En het zal geschieden
indien gij der stem des HEEREN uws Gods vlijtiglijk zult gehoorzamen,
waarnemende te doen alle Zijne geboden,
die ik u heden gebied,
zoo zal de HEERE uw God u hoog zetten
boven alle volken der aarde.
- 2 En alle deze zegeningen zullen over u komen
en u aantreffen,
wanneer gij der stem des HEEREN uws Gods zult gehoorzaam zijn.
- 3 Gezegend zult gij zijn in de stad,
en gezegend zult gij zijn in het veld.
- 4 Gezegend zal zijn de vrucht uws schoots,
en de vrucht uws lands
en de vrucht uwer beesten,
de dracht uwer koeien
en de kudden van uw klein vee.
- 5 Gezegend zal zijn uw korf
en uw baktrog.
- 6 Gezegend zult gij zijn in uw ingaan,
en gezegend zult gij zijn in uw uitgaan.
- 7 De HEERE zal geven uwe vijanden,
die tegen u opstaan,
geslagen voor uw aangezicht:
door éénen weg zullen zij tot u uittrekken,
maar door zeven wegen zullen zij voor uw aangezicht vlieden.
- 8 De HEERE zal den zegen gebieden,
dat Hij met u zij in uwe schuren
en in alles waaraan gij uwe hand slaat,
en Hij zal u zegenen in het land,
dat de HEERE uw God u geven zal.
- 9 De HEERE zal u Zichzelven tot een heilig volk bevestigen,

- gelijk als Hij u gezworen heeft,
wanneer gij de geboden des HEEREN uws Gods zult houden
en in Zijne wegen wandelen.
- 10 En alle volken der aarde zullen zien,
dat de Naam des HEEREN over u genoemd is,
en zij zullen voor u vreezen.
- 11 En de HEERE zal u doen overvloeien aan goed,
in de vrucht uwer beesten
en in de vrucht uws lands,
op het land,
dat de HEERE uwen vaderen gezworen heeft
u te zullen geven.
- 12 De HEERE zal u opendoen Zijnen goeden schat,
den hemel,
om aan uw land regen te geven te zijner tijd,
en om te zegenen al het werk uwer hand;
en gij zult aan vele volken leenen,
maar gij zult niet ontleenen.
- 13 En de HEERE zal u tot een hoofd maken
en niet tot een staart,
en gij zult alleenlijk boven zijn
en niet onder zijn,
wanneer gij hooren zult naar de geboden des HEEREN uws Gods,
die ik u heden gebied te houden
en te doen,
- 14 en gij niet afwijken zult
van alle de woorden,
die ik ulieden heden gebied,
ter rechter-
of ter linker-hand,
dat gij andere goden nawandelt
om die te dienen.
- 15 Daarentegen zal het geschieden,
indien gij der stem des HEEREN uws Gods niet gehoorzaam zult zijn
om waar te nemen,
dat gij doet alle Zijne geboden
en Zijne inzettingen,
die ik u heden gebied,
zoo zullen alle deze vloeken over u komen
en u treffen.
- 16 Vervloekt zult gij zijn in de stad,
en vervloekt zult gij zijn in het veld.
- 17 Vervloekt zal zijn uw korf
en uw baktrog.
- 18 Vervloekt zal zijn de vrucht uws schoots
en de vrucht uws lands,
de dracht uwer koeien
en de kudde van uw klein vee.
- 19 Vervloekt zult gij zijn in uw ingaan
en vervloekt zult gij zijn in uw uitgaan.
- 20 De HEERE zal onder u zenden den vloek,
de verstoring
en het verderf,
in alles waaraan gij uwe hand slaat,
dat gij doen zult;
totdat gij verdelgd wordt

- en totdat gij haastiglijk omkomt,
vanwege de boosheid uwer werken,
waarmede gij Mij verlaten hebt.
- 21 De HEERE zal u de pestilentie doen aankleven,
totdat hij u verdoe van het land waar gij naartoe gaat
om dat te erven.
- 22 De HEERE zal u slaan met tering,
en met koorts,
en met vurigheid,
en met hitte,
en met droogte,
en met brandkoren,
en met honigdauw,
die u vervolgen zullen,
totdat gij omkomt.
- 23 En uw hemel,
die boven uw hoofd is,
zal koper zijn,
en de aarde,
die onder u is,
zal ijzer zijn.
- 24 De HEERE uw God zal pulver
en stof tot regen uws lands geven:
van den hemel zal het op u nederdalen,
totdat gij verdelgd wordt.
- 25 De HEERE zal u geslagen geven voor het aangezicht uwer vijanden;
door éénen weg zult gij tot hem uittrekken,
en door zeven wegen zult gij voor zijn aangezicht vlieden;
en gij zult van alle koninkrijken der aarde beroerd worden.
- 26 En uw dood lichaam zal allen gevogelte des hemels
en den beesten der aarde tot spijze zijn,
en niemand zal ze afschrikken.
- 27 De HEERE zal u slaan met zweren van Egypte,
en met spenen,
en met droge schurft
en met jeukte,
waarvan gij niet zult kunnen genezen worden.
- 28 De HEERE zal u slaan met onzinnigheid,
en met blindheid,
en met verbaasdheid des harten;
- 29 dat gij op den middag zult omtasten,
gelijk als een blinde omtast in het donker,
en uwe wegen niet voorspoedig zult maken,
maar gij zult alleenlijk verdrukt
en beroofd zijn alle dagen,
en daar zal geen verlosser zijn.
- 30 Gij zult eene vrouw ondertrouwen,
maar een ander man zal ze beslapen;
een huis zult gij bouwen,
maar daarin niet wonen;
een wijngaard zult gij planten,
maar dien niet gemeen maken.
- 31 Uw os zal voor uwe ooggen geslacht worden,
maar gij zult daarvan niet eten;
uw ezel zal van voor uw aangezicht geroofd worden,
en tot u niet wederkeeren;
uw klein vee zal uwen vijanden gegeven worden,
en voor u zal geen verlosser zijn.

- 32 Uwe zonen
en uwe dochteren zullen een ander volk gegeven worden,
dat het uwe oogen aanzien
en naar hen bezwijken den ganschen dag,
maar het zal in 't vermogen uwer hand niet zijn.
- 33 De vrucht uws lands
en al uwen arbeid zal een volk eten,
dat gij niet gekend hebt,
en gij zult alle dagen alleenlijk verdrukt
en gepletterd zijn.
- 34 En gij zult onzinnig zijn vanwege het gezicht uwer oogen,
dat gij zien zult.
- 35 De HEERE zal u slaan met booze zweren aan de knieën
en aan de beenen,
waarvan gij niet zult kunnen genezen worden,
van uwe voetzool af
tot aan uwen schedel.
- 36 De HEERE zal u,
mitsgaders uwen koning,
dien gij over u zult gesteld hebben,
doen gaan tot een volk,
dat gij niet gekend hebt
noch uwe vaderen;
en aldaar zult gij dienen andere goden,
hout en steen.
- 37 En gij zult zijn tot eenen schrik,
tot een spreekwoord
en tot eene spotrede onder alle de volken
waarhenen u de HEERE leiden zal.
- 38 Gij zult veel zaads op den akker uitbrengen,
maar gij zult weinig inzamelen;
want de sprinkhaan zal het verteren.
- 39 Wijngaarden zult gij planten en bouwen,
maar gij zult geenen wijn drinken
noch iets vergaderen;
want de worm zal het afeten.
- 40 Olijfboomen zult gij hebben in alle uwe landpalen,
maar gij zult u met olie niet zalven;
want uw olijfboom zal *zijne vrucht* afwerpen.
- 41 Zonen en dochteren zult gij gewinnen;
maar zij zullen voor u niet zijn;
want zij zullen in gevangenis gaan.
- 42 Al uw geboomte
en de vrucht uws lands zal het boos gewormte erfelijk bezitten.
- 43 De vreemdeling,
die in het midden van u is,
zal hoog, hoog boven u opklimmen,
en gij zult laag, laag nederdalen.
- 44 Hij zal u leenen,
maar gij zult hem niet leenen;
hij zal tot een hoofd zijn,
en gij zult tot een staart zijn.
- 45 En alle deze vloeken zullen over u komen
en u vervolgen
en u treffen,
totdat gij verdelgt wordt,
omdat gij der stem des HEEREN uws Gods niet gehoorzaam zult geweest zijn,
om te houden Zijne geboden

en Zijne inzettingen,
die Hij u geboden heeft.

46 En zij zullen onder u tot een teeken
en tot een wonder zijn,
ja,
onder uw zaad tot in eeuwigheid.

47 Omdat gij den HEERE uwen God niet gediend zult hebben
met vroolijkheid
en goedheid des harten,
vanwege de veelheid van alles,

48 zoo zult gij uwe vijanden,
die de HEERE onder u zenden zal,
dienen,
in honger
en in dorst
en in naaktheid
en in gebrek van alles;
en Hij zal een ijzeren juk op uwen hals leggen,
totdat Hij u verdelge.

49 De HEERE zal tegen u een volk verheffen van verre,
van het einde der aarde,
gelijk als een arend vliegt;
een volk welks spraak gij niet zult verstaan;

50 een volk stijf van aangezicht
dat het aangezicht des ouden niet zal aannemen
noch den jonge genadig zijn;

51 en het zal de vrucht uwer beesten
en de vrucht uws lands opeten,
totdat gij verdelgd zult zijn;
hetwelk u geen koren,
most
noch olie,
dracht uwer koeien
noch kudde van uw klein vee zal overig laten,
totdat hij u verdoe.

52 En het zal u beangstigen in alle uwe poorten,
totdat uwe hooge en vaste muren nedervallen,
op welke gij vertrouwdet,
in uw gansche land;
ja,
het zal u beangstigen in alle uwe poorten,
in uw gansche land,
dat u de HEERE uw God gegeven heeft.

53 En gij zult eten de vrucht uws schoots,
het vleesch uwer zonen
en uwer dochteren,
die u de HEERE uw God gegeven zal hebben,
in de belegering
en in de benauwing,
waarmede uwe vijanden u zullen benauwen.

54 Aangaande den man,
die teeder onder u
en die zeer wellustig geweest is,
zijn oog zal kwaad zijn tegen zijnen broeder,
en tegen de huisvrouw zijns schoots,
en tegen zijne overige zonen,
die hij overgehouden zal hebben;

55 dat hij niet aan een van hen zal geven

- van het vleesch zijner zonen,
die hij eten zal,
omdat hij voor zich niets heeft overgehouden
in de belegering
en in de benauwing,
waarmede u uw vijand in alle uwe poorten zal benauwen.
- 56 Aangaande de teedere
en wellustige *vrouw* onder u,
die niet beproefd heeft hare voetzool op de aarde te zetten,
omdat zij zich wellustig
en teeder hield,
haar oog zal kwaad zijn tegen den man haars schoots,
en tegen haren zoon,
en tegen hare dochter;
- 57 en dat om hare nageboorte,
die van tusschen hare voeten uitgegaan zal zijn,
en om hare zonen,
die zij gebaard zal hebben;
want zij zal hen eten in het verborgen
wegens gebrek van alles,
in de belegering
en in de benauwing,
waarmede uw vijand u zal benauwen in uwe poorten.
- 58 Indien gij niet zult waarnemen te doen alle de woorden dezer wet,
die in dit boek geschreven zijn,
om te vreezen dezen heerlijken
en vreeselijken Naam,
den HEERE uwen God,
- 59 zoo zal de HEERE uwe plagen wonderlijk maken,
mitsgaders de plagen uws zaads;
het zullen groote en gewisse plagen
en booze en gewisse krankten zijn.
- 60 En Hij zal op u doen keeren alle kwalen van Egypte,
voor dewelke gij gevreesd hebt,
en zij zullen u aanhangen.
- 61 Ook alle krankte
en alle plaag,
die in het boek dezer wet niet geschreven is,
zal de HEERE over u doen komen,
totdat gij verdelgd wordt.
- 62 En gij zult met weinige menschen overgelaten worden,
in plaats dat gij geweest zijt als de sterren des hemels in menigte;
omdat gij der stem des HEEREN uws Gods niet gehoorzaam geweest zijt.
- 63 En het zal geschieden,
gelijk als de HEERE zich over ulieden verblijdde,
u goeddoende
en vermenigvuldigende,
alzóó zal zich de HEERE over u verblijden,
u verdoende
en u verdelgende,
en gij zult uitgerukt worden uit het land,
waar gij naartoe gaat
om dat te erven.
- 64 En de HEERE zal u verstrooien onder alle volken,
van het ééne einde der aarde
tot het andere einde der aarde;
en aldaar zult gij andere goden dienen,
die gij niet gekend hebt

- noch uw vaders,
hout en steen.
- 65 Daartoe zult gij onder die volken niet stil zijn,
en uw voetzool zal geen rust hebben;
want de HEERE zal u aldaar een bevend hart geven,
en bezwijking der oogen
en matheid der ziel.
- 66 En uw leven zal tegenover u hangen;
en gij zult nacht en dag schrikken,
en gij zult uw leven niet zeker zijn.
- 67 Des morgens zult gij zeggen:
'Och, dat het avond ware',
en des avonds zult gij zeggen:
'Och, dat het morgen ware',
vanwege den schrik uws harten,
waarmede gij zult verschrikt zijn,
en vanwege het gezicht uwer oogen,
dat gij zien zult.
- 68 En de HEERE zal u naar Egypte doen wederkeeren
in schepen,
door den weg waarvan ik u gezegd heb:
'Gij zult dien niet meer zien';
en aldaar zult gij u aan uwe vijanden willen verkoopen
tot dienstknechten
en tot dienstmaagden,
maar daar zal geen koper zijn."

29

Vernieuwing van het verbond:

- 1 Dit zijn de woorden des verbonds,
dat de HEERE Mozes geboden heeft
te maken met de kinderen Israëls
in het land Moabs,
boven het verbond,
dat Hij met hen gemaakt had
aan Horeb.
- 2 En Mozes riep gansch Israël,
en zeide tot hen:
"Gij hebt gezien al wat de HEERE in Egypteland voor uwe oogen gedaan heeft,
aan Farao
en aan alle zijne knechten
en aan zijn land:
- 3 de groote verzoekingén,
die uwe oogen gezien hebben,
die teekenen
en groote wonderen.
- 4 Maar de HEERE heeft ulieden niet gegeven
een hart om te verstaan,
noch oogen om te zien,
noch ooren om te hooren,
tot op dezen dag.
- 5 En ik heb ulieden veertig jaar doen wandelen in de woestijn:
uwe kleederen zijn aan u niet verouderd,
en uw schoen is niet verouderd aan uwen voet.
- 6 Brood hebt gij niet gegeten,
en wijn en sterken drank hebt gij niet gedronken,
dat gij wist,

- dat Ik de HEERE uw God ben.
- 7 Toen gij nu kwaamt aan deze plaats
toog Sihon, de koning van Hesbon, uit,
en Og, de koning van Basan,
ons tegemoet ten strijde,
en wij sloegen hen;
- 8 en wij hebben hun land ingenomen,
en dat ten erve gegeven aan de Rubenieten
en Gadieten,
mitsgaders aan den halven stam der Manassieten.
- 9 Houdt dan de woorden dezes verbonds
en doet ze,
opdat gij verstandiglijk handelt in alles
wat gij doen zult.
- 10 Gij staat heden allen voor het aangezicht des HEEREN uws Gods:
uwe hoofden uwer stammen,
uwe oudsten
en uwe ambtlieden,
alle man van Israël;
- 11 uwe kinderkens,
uwe vrouwen,
en uw vreemdeling,
die in het midden van uw leger is,
van uwen houthouwer
tot uwen waterputter toe:
- 12 om over te gaan in het verbond des HEEREN uws Gods,
en in Zijnen vloek,
hetwelk de HEERE uw God heden met u maakt;
- 13 opdat Hij u heden Zichzelven tot een volk bevestige,
en Hij u tot eenen God zij,
gelijk als Hij tot u gesproken heeft,
en gelijk als Hij uwen vaderen Abraham,
Isaäk
en Jakob gezworen heeft.
- 14 En niet met ulieden alleen maak ik dit verbond
en dezen vloek,
- 15 maar met dengene,
die heden hier met ons voor het aangezicht des HEEREN onzes Gods staat
en met dengene,
die hier heden bij ons niet is.
- 16 Want gij weet hoe wij in Egypteland gewoond hebben,
en hoe wij doorgetogen zijn door het midden der volken,
die gij doorgetogen zijt,
- 17 en gij hebt gezien hunne verfoeiselen
en hunne drekgoden,
hout
en steen,
zilver
en goud,
die bij hen waren.
- 18 Dat onder ulieden niet zij een man
of vrouw,
of huisgezin
of stam,
die zijn hart heden wende van den HEERE onzen God,
om te gaan dienen de goden dezer volken;
dat onder ulieden niet zij een wortel,
die gal en alsem drage,

- 19 en het geschiedde als hij de woorden dezes vloeks hoort,
dat hij zichzelf zegene in zijn hart,
zeggende:
'Ik zal vrede hebben,
ofschoon ik naar mijns harten goeddunken zal wandelen,
om den dronkene te doen
tot den dorstige.'
- 20 De HEERE zal hem niet willen vergeven,
maar alsdan zal des HEEREN toorn
en ijver rooken over dien man,
en al de vloek,
die in dit boek geschreven is,
zal op hem liggen;
en de HEERE zal zijnen naam van onder de hemel uitdelgen.
- 21 En de HEERE zal hem ten kwade afscheiden van alle de stammen Israëls,
naar alle vloeken des verbonds,
dat in het boek dezer wet geschreven is.
- 22 Dan zal zeggen het navolgend geslacht,
uwe kinderen,
die na ulieden opstaan zullen,
en de vreemde,
die uit verren lande komen zal,
als zij zullen zien de plaag dezes lands
en deszelfs krankheden,
waarmede de HEERE het gekrenkt heeft,
- 23 dat zijne gansche aarde is zwavel en zout der verbranding,
die niet bezaaid zal zijn
en geen spruit zal voortgebracht hebben,
noch eenig kruid daarin zal opgekomen zijn:
gelijk de omkeering van Sodom en Gomorra,
Adama en Zeboïm,
die de HEERE heeft omgekeerd in Zijnen toorn
en in Zijne grimmigheid;
- 24 en alle volken zullen zeggen:
'Waarom heeft de HEERE dezen lande alzóó gedaan?
Wat is de ontsteking dezes grooten toorns?'
- 25 Dan zal men zeggen:
'Omdat zij het verbond des HEEREN des Gods hunner vaders hebben verlaten,
dat Hij met hen gemaakt had,
als Hij hen uit Egypteland uitvoerde,
- 26 en zij henengegaan zijn
en andere goden gediend
en zich voor die gebogen hebben,
goden, die hen niet gekend hadden,
en geen van welke hun iets medegedeeld had:
- 27 daarom is de toorn des HEEREN ontstoken tegen dit land,
om daarover te brengen al dezen vloek,
die in dit boek geschreven is,
- 28 en de HEERE heeft hen uit hun land uitgetrokken,
in toorn
en in grimmigheid
en in groote verbolgenheid,
en Hij heeft hen verworpen in een ander land,
gelijk het is te dezen dage.'
- 29 De verborgene dingen zijn voor den HEERE onzen God,
maar de geopenbaarde zijn voor ons
en voor onze kinderen tot in eeuwigheid,
om te doen alle de woorden dezer wet.

30

Aankondiging van genade voor boetvaardigen en vloek voor wederspannigen:

- 1 Voorts zal het geschieden wanneer alle deze dingen over u zullen gekomen zijn,
deze zegen
of deze vloek,
die ik u voorgesteld heb,
zoo zult gij het weder ter harte nemen,
onder alle volken waarhenen u de HEERE uw God gedreven heeft;
- 2 en gij zult u bekeeren tot den HEERE uwen God,
en Zijner stem gehoorzaam zijn,
naar alles dat ik u heden gebied,
gij
en uwe kinderen,
met uw gansche hart
en met uwe gansche ziel.
- 3 En de HEERE uw God zal uwe gevangenis wenden
en zich uwer ontfermen,
en Hij zal u weder vergaderen
uit alle de volken,
waarhenen u de HEERE uw God verstrooid had;
- 4 al waren uwe verdrevenen aan het einde des hemels,
van daar zal u de HEERE uw God vergaderen
en van daar zal Hij u nemen.
- 5 En de HEERE uw God zal u brengen in het land,
dat uwe vaders erfelijk bezeten hebben,
en gij zult dat erfelijk bezitten;
en Hij zal u weldoen,
en zal u vermenigvuldigen boven uwe vaders.
- 6 En de HEERE uw God zal uw hart besnijden
en het hart uw zaads,
om den HEERE uwen God lief te hebben
met uw gansche hart
en met uwe gansche ziel,
opdat gij leeft.
- 7 En de HEERE uw God zal alle die vloeken leggen
op uwe vijanden
en op uwe haters,
die u vervolgd hebben.
- 8 Gij dan zult u bekeeren
en der stem des HEEREN gehoorzaam zijn,
en gij zult doen alle Zijne geboden,
die ik u heden gebied.
- 9 En de HEERE uw God zal u doen overvloeien in al het werk uwer hand,
in de vrucht uws schoots
en de vrucht uwer beesten
en in de vrucht uws lands ten goede;
want de HEERE zal wederkeeren om zich over u te verblijden ten goede,
gelijk als Hij zich over uwe vaders verblijd heeft:
- 10 wanneer gij der stem des HEEREN zult gehoorzaam zijn,
houdende Zijne geboden
en Zijne inzettingen,
die in dit wetboek geschreven zijn;
wanneer gij u zult bekeeren tot den HEERE uwen God
met uw gansche hart
en met uw gansche ziel.
- 11 Want dit gebod,

- hetwelk ik u heden gebied,
dat is voor u niet verborgen
en dat is niet verre;
- 12 het is niet in den hemel,
om te zeggen:
'Wie zal voor ons ten hemel varen,
dat hij het voor ons hale
en ons hetzelfde hooren late,
dat wij het doen.'
- 13 Het is ook niet op gene zijde der zee,
om te zeggen:
'Wie zal voor ons overvaren naar gene zijde der zee,
dat hij het voor ons hale
en ons hetzelfde hooren late,
dat wij het doen?'
- 14 Want dit woord is zeer nabij u,
in uwen mond
en in uw hart,
om dat te doen.
- 15 Zie,
ik heb u heden voorgesteld
het leven en het goede,
en den dood en het kwade.
- 16 Want ik gebied u heden den HEERE uwen God lief te hebben,
in Zijne wegen te wandelen,
en te houden Zijne geboden
en Zijne inzettingen
en Zijne rechten,
opdat gij leeft en vermenigvuldigt,
en de HEERE uw God u zegene in het land
waar gij naar toe gaat
om dat te erven.
- 17 Maar indien uw hart zich zal afwenden
en gij niet hooren zult,
en gij gedreven zult worden,
dat gij u voor andere goden buigt,
en dezelve dient,
- 18 zoo verkondig ik ulieden heden,
dat gij voorzeker zult omkomen;
gij zult de dagen niet verlengen op het land
naar hetwelk gij over den Jordaan zijt henengaande,
om daarin te komen,
dat gij het erfelijk bezit.
- 19 Ik neem heden tegen ulieden tot getuigen
den hemel en de aarde:
het leven en den dood heb ik u voorgesteld,
den zegen en den vloek.
Kies dan het leven,
opdat gij leeft,
gij
en uw zaad;
- 20 liefhebbende den HEERE uwen God,
Zijne stem gehoorzaam zijnde
en Hem aanhangende,
want Hij is uw leven
en de lengte uwer dagen;
opdat gij blijft in het land,
dat de HEERE uwen vaderen,

Abraham,
Isaäk
en Jakob gezworen heeft hun te zullen geven."

31

Mozes stelt Jozua in zijn plaats:

- 1 Daarna ging Mozes henen,
en sprak deze woorden tot gansch Israël,
2 en zeide tot hen:
"Ik ben heden honderd en twintig jaar oud,
ik zal niet meer kunnen uitgaan
en ingaan;
daartoe heeft de HEERE tot mij gezegd:
'Gij zult over dezen Jordaan niet gaan.'
3 De HEERE uw God,
Die zal voor uw aangezicht overgaan;
Die zal deze volken van voor uw aangezicht verdelgen,
dat gij hen erfelijk bezit;
Jozua,
die zal voor uw aangezicht overgaan,
gelijk als de HEERE gesproken heeft.
4 En de HEERE zal hun doen gelijk als Hij Sihon en Og,
koningen der Amorieten,
en hun land gedaan heeft,
die Hij verdelgd heeft.
5 Wanneer hen nu de HEERE voor uw aangezicht zal gegeven hebben,
dan zult gij hun doen naar alle gebod,
dat ik ulieden geboden heb.
6 Weest sterk
en hebt goeden moed,
en vreest niet
en verschrikt niet voor hun aangezicht;
want het is de HEERE uw God,
die met u gaat,
Hij zal u niet begeven,
noch u verlaten."
7 En Mozes riep Jozua,
en zeide tot hem voor de oogen des ganschen Israël:
"Wees sterk
en heb goeden moed;
want gij zult met dit volk ingaan in het land,
dat de HEERE hunnen vaders gezworen heeft hun te zullen geven,
en gij zult het hen doen erven.
8 De HEERE nu is Degene,
Die voor uw aangezicht gaat;
Die zal met u zijn,
Hij zal u niet begeven,
noch u verlaten:
vrees niet
en ontzet u niet."

Maatregelen voor het bewaren en voorlezen der wet:

- 9 En Mozes schreef deze wet,
en gaf ze aan de Priesters,
de zonen van Levi,
die de ark des verbonds des HEEREN droegen,
en aan alle oudsten van Israël.

- 10 En Mozes gebood hun,
zeggende:
"Ten einde van zeven jaren,
op den gezetten tijd van het jaar der vrijlating,
op het feest der loofhutten,
- 11 als gansch Israël zal komen
om te verschijnen voor het aangezicht des HEEREN uws Gods,
in de plaats,
die Hij zal verkoren hebben,
zult gij deze wet voor gansch Israël uitroepen,
voor hunne ooren:
- 12 Vergadert het volk,
de mannen
en de vrouwen,
en de kinderen
en uwe vreemdelingen, die in uwe poorten zijn,
opdat zij hooren,
en opdat zij leeren,
en vreezen den HEERE uwen God,
en waarnemen te doen
alle woorden dezer wet;
- 13 en dat hunne kinderen,
die het niet geweten hebben,
hooren
en leeren
om te vreezen den HEERE uwen God,
alle de dagen,
die gij leeft op het land,
naar hetwelk gij henengaat
over den Jordaen,
om dat te erven."

God beveelt Mozes zijn lied te schrijven:

- 14 En de HEERE zeide tot Mozes:
"Zie,
uwe dagen zijn genaderd
om te sterven:
roep Jozua,
en stelt ulieden in de tent der samenkomst,
dat Ik hem bevel geve."
Zoo ging Mozes en Jozua,
en zij stelden zich in de tent der samenkomst.
- 15 Toen verscheen de HEERE
in de tent
in de wolkkolom;
en de wolkkolom stond boven de deur der tent.
- 16 En de HEERE zeide tot Mozes:
"Zie,
gij zult slapen met uwe vaders,
en dit volk zal opstaan
en nahoereeren de goden der vreemden van dat land
waar het naar toe gaat,
in het midden van hetzelve;
en het zal Mij verlaten
en vernietigen Mijn verbond,
dat Ik met hetzelve gemaakt heb.
- 17 Zoo zal Mijn toorn te dien dage
tegen hetzelve ontsteken,

- en Ik zal hen verlaten
en Mijn aangezicht van hen verbergen,
dat zij ter spijze zijn,
en vele kwaden
en benauwdheden zullen het treffen;
dat het te dien dage zal zeggen:
'Hebben mij deze kwaden niet getroffen,
omdat mijn God in het midden van mij niet is?'
- 18 Ik dan zal Mijn aangezicht te dien dage ganschelijk verbergen,
om al het kwaad,
dat het gedaan heeft;
want het heeft zich gewend tot andere goden.
- 19 En nu,
schrijf ulieden dit lied,
en leer het den kinderen Israëls,
leg het in hunnen mond,
opdat dit lied Mij ten getuige zij
tegen de kinderen Israëls.
- 20 Want Ik zal dit *volk* inbrengen in het land,
dat Ik zijnen vaderen gezworen heb,
vloeiende van melk
en honig,
en het zal eten
en verzadigd
en vet worden:
dan zal het zich wenden tot andere goden
en hen dienen,
en zij zullen Mij tergen
en Mijn verbond vernietigen.
- 21 En het zal geschieden
wanneer vele kwaden
en benauwdheden hetzelfde zullen treffen,
dan zal dit lied voor zijn aangezicht antwoorden
tot getuige:
want het zal uit den mond zijns zaads niet vergeten worden;
dewijl Ik weet zijn gedichtsel,
dat het heden maakt,
aleer Ik het inbreng in het land,
dat ik gezworen heb."
- 22 Zoo schreef Mozes dit lied te dien dage,
en hij leerde het den kinderen Israëls.
- 23 En Hij gebood Jozua,
den zoon van Nun,
en zeide:
"Wees sterk
en heb goeden moed;
want gij zult de kinderen Israëls inbrengen in het land,
dat Ik hun gezworen heb,
en Ik zal met u zijn."
- 24 En het geschiedde als Mozes voleindigd had
de woorden dezer wet te schrijven in een boek,
totdat zij voltrokken waren,
- 25 zoo gebood Mozes den Levieten,
die de ark des verbonds des HEEREN droegen,
zeggende:
- 26 "Neemt dit wetboek
en legt het aan de zijde der ark des verbonds des HEEREN uws Gods,
dat het aldaar zij

- ten getuige tegen u.
27 Want ik ken uwe wederspanningheid
en uwen harden nek:
zie,
terwijl ik nog heden met ulieden leef,
zijt gij wederspanning geweest tegen den HEERE:
hoeveel te meer na mijnen dood!
28 Vergadert tot mij alle de oudsten uwer stammen
en uwe ambtlieden,
dat ik voor hunne ooren deze woorden spreke,
en tegen hen den hemel
en de aarde tot getuige neme;
29 want ik weet,
dat gij het na mijnen dood zekerlijk zult verderven,
en afwijken van den weg,
dien ik u geboden heb:
dan zal u dit kwaad in het laatste der dagen ontmoeten,
wanneer gij zult gedaan hebben dat kwaad is in de oogen des HEEREN,
om Hem door het werk uwer handen tot toorn te verwekken."

Het lied van Mozes:

- 30 Toen sprak Mozes voor de ooren der gansche gemeente van Israël
de woorden dezes lieds,
totdat zij voltrokken waren:

32

- 1 "Neig de ooren, gij hemel, en ik zal spreken;
en de aarde hoore de redenen mijns monds.
2 Mijne leer druip als een regen,
mijn rede vloeie als een dauw;
als een stofregen op de grasscheutjes,
en als druppelen op het kruid.
3 Want ik zal den Naam des HEEREN uitroepen;
geeft onzen God grootheid.
4 Hij is de Rotssteen,
Wiens werk volkomen is,
want alle Zijne wegen zijn gerichten;
God is waarheid
en is geen onrecht,
rechtvaardig en recht is Hij.
5 Hij heeft het tegen Hem verdorven,
het zijn Zijne kinderen niet,
de schandvlek is hunne;
het is een verkeerd en verdraaid geslacht.
6 Zult gij dit den HEERE vergelden,
gij dwaas en onwijs volk?
Is Hij niet uw Vader,
Die u verkregen,
Die u gemaakt
en u bevestigd heeft?
7 Gedenkt aan de dagen van ouds,
merkt op de jaren van elk geslacht;
vraagt uwen vader,
die zal het u bekend maken,
uwen ouden,
en zij zullen het u zeggen.
8 Toen de Allerhoogste den volken de erfenis uitdeelde,

- toen Hij Adams kinderen vanéén scheidde,
heeft Hij de landpalen der volken gesteld
naar het getal der kinderen Israëls;
9 want des HEEREN deel is Zijn volk,
Jakob is het snoer Zijner erve.
- 10 Hij vond hem in een land der woestijn,
en in eene woeste, huilende wildernis;
Hij voerde hem rondom.
Hij onderwees hem,
Hij bewaarde hem als Zijn oogappel.
- 11 Gelijk een arend zijn nest opwekt,
over zijne jongen zweeft,
zijne vleugelen uitbreidt,
ze neemt
en ze draagt op zijne vlerken:
12 *z'ó* leidde hem de HEERE alleen,
en er was geen vreemd god met hem.
- 13 Hij deed hem rijden op de hoogten der aarde,
dat hij at de inkomsten des velds;
en Hij deed hem honig zuigen uit de steenrots
en olie uit den kei der rots;
- 14 boter van koeien
en melk van klein vee,
met het vet der lammeren
en der rammen,
die in Basan weiden,
en der bokken,
met het vette der nieren van tarwe;
en het druivenbloed,
reinen wijn,
hebt gij gedronken.
- 15 Als nu Jeschurun vet werd,
zoo sloeg hij achteruit;
(gij zijt vet,
gij zijt dik,
ja, met vet overdekt geworden)
en hij liet God varen,
Die hem gemaakt heeft,
en versmaadde den Rotssteen zijns heils.
- 16 Zij hebben Hem tot ijver verwekt door vreemde *goden*,
door gruwelen hebben zij Hem tot toorn verwekt.
- 17 Zij hebben den duivelen geofferd,
niet Gode,
den goden,
die zij niet kenden,
nieuwe, die van nabij gekomen waren,
voor dewelke uwe vaders niet geschrikt hebben.
- 18 Den Rotssteen,
Die u gegeneerd heeft,
hebt gij vergeten,
en gij hebt in vergetelheid gesteld
den God,
Die u gebaard heeft.
- 19 Als het de HEERE zag,
zoo versmaadde Hij hen,
uit toorn tegen Zijne zonen
en Zijne dochteren;
- 20 en Hij zeide:

- 'Ik zal Mijn aangezicht van hen verbergen,
Ik zal zien welk hunlied einde zal wezen:
want zij zijn een gansch verkeerd geslacht,
kinderen in welke geen trouw is.
- 21 Zij hebben Mij tot ijver verwekt
door hetgene dat geen God is,
zij hebben Mij tot toorn verwekt
door hunne ijdelheden:
Ik dan zal hen tot ijver verwekken door diegenen, die geen volk zijn,
door een dwaas volk zal Ik hen tot toorn verwekken.
- 22 Want een vuur is aangestoken in Mijnen toorn,
en zal branden tot in de onderste hel,
en zal het land met zijne inkomst verteren,
en de gronden der bergen in vlam zetten.
- 23 Ik zal kwaden over hen hoopen:
Mijne pijlen zal Ik op hen verschieten.
- 24 Uitgeteerd zullen zij zijn van honger,
opgegeten van den karbonkel en bitter verderf;
en Ik zal de tanden der beesten onder hen zenden,
met vurig venijn van slangen des stofs.
- 25 Van buiten zal het kwaad berooven,
en uit de binnenkameren de verschrikking;
ook den jongeling,
ook de jonge dochter,
het zuigende kind
met den grijzen man.
- 26 Ik zeide:
'In alle hoeken zoude Ik hen verstrooien,
Ik zoude hunnen gedachtenis van onder de menschen doen ophouden.'
- 27 Zoo Ik den toorn des vijands niet schroomde,
dat niet hunne tegenpartijen zich vreemd mochten houden,
dat zij niet mochten zeggen:
'Onze hand is hoog geweest,
de HEERE heeft dit alles niet gewrocht.'
- 28 Want zij zijn een volk,
dat door raadslagen verloren gaat,
en er is geen verstand in hen.
- 29 O,
dat zij wijs waren:
zij zouden dit vernemen,
zij zouden op hun einde merken.
- 30 Hoe zoude een éénige duizend jagen,
en twee tienduizend doen vluchten,
ten ware dat hunlied Rotssteen hen verkocht
en de HEERE hen overgeleverd had.
- 31 Want hun rotssteen is niet gelijk onze Roststeen,
zelfs onze vijanden rechters zijnde.
- 32 Want hun wijnstok is uit den wijnstok van Sodom
en uit de velden van Gomorra,
hunne wijndruiven zijn vergiftige wijndruiven,
zij hebben bittere beziën:
- 33 hun wijn is vurig drakenvenijn
en een wreed adderenvergif.
- 34 Is dat niet bij Mij opgesloten,
verzegeld in Mijne schatten?
- 35 Mijne is de wrake en de vergelding,
ten tijde als hunlied voet zal wankelen;
want de dag huns ondergangs is nabij,

- en de dingen die hun zullen gebeuren,
haasten.
- 36 Want de HEERE zal Zijnen volke recht doen,
en het zal Hem over Zijne knechten berouwen;
want Hij zal zien,
dat de hand is weggegaan
en de beslotene en verlatene niets is.
- 37 Dan zal Hij zeggen:
'Waar zijn hunne goden,
de rotssteen op welken zij betrouwden,
38 welker slachtofferen vet zij aten,
welker drankofferen wijn zij dronken?
Dat zij opstaan
en u helpen,
dat er verberging voor u zij.
- 39 Ziet nu dat Ik,
Ik Die b en,
en geen God met mij;
Ik dood
en maak levend,
Ik versla
en Ik heel;
en daar is niemand,
die uit Mijne hand redt.'
- 40 Want Ik zal Mijne hand naar den hemel opheffen
en Ik zal zeggen:
'Ik leef in eeuwigheid.'
- 41 Indien Ik Mijn glinsterend zwaard wet,
en Mijne hand ten gerichte grijpt,
zoo zal Ik de wraak op Mijne tegenpartijen doen wederkeeren
en Mijnen hateren vergelden.
- 42 Ik zal Mijne pijlen dronken maken van bloed,
en Mijn zwaard zal vleesch eten;
van het bloed des verslagenen
en des gevangenen,
van het hoofd af zullen er wraken des vijands zijn.
- 43 Juicht gij heidenen,
met zijn volk;
want Hij zal het bloed Zijner knechten wreken,
en Hij zal de wraak op Zijne tegenpartijen doen wederkeeren,
en verzoenen Zijn land
en Zijn volk."
- 44 En Mozes kwam
en sprak alle de woorden van dit lied voor de ooren des volks,
hij en Hos a,
de zoon van Nun.
- 45 Als nu Mozes geëindigd had alle die woorden tot gansch Israëel te spreken,
46 zoo zeide hij tot hen:
"Zet uw hart op alle de woorden,
die ik heden onder ulieden betuig,
dat gij ze uwen kinderen gebieden zult,
dat zij waarnemen te doen
alle de woorden dezer wet.
- 47 Want dat is geen vergeefsch woord voor ulieden,
maar het is uw leven:
en door ditzelfde woord zult gij de dagen verlengen op het land,
waar gij over den Jordaan naar toe gaat om dat te erven.

48 Daarna sprak de HEERE tot Mozes op dienzelfden dag,
zeggende:
49 "Klim op den berg Abarim,
(deze is de berg Nebo,
die in het land Moabs is,
die tegenover Jericho is)
en zie het land Kanaän,
dat Ik den kinderen Israëls tot eene bezitting geven zal;
50 en sterf op dien berg,
waarhenen gij opklimmen zult,
en word vergaderd tot uwe volken,
gelijk als uw broeder Aäron stierf op den berg Hor,
en werd tot zijne volken vergaderd:
51 omdat gijlieden u tegen Mij vergrepen hebt in het midden der kinderen Israëls,
aan het twistwater te Kades in de woestijn Zin;
omdat gij Mij niet geheiligd hebt in het midden der kinderen Israëls.
52 Want van tegenover zult gij dat land zien,
maar daarhenen niet inkomen,
in het land,
dat Ik den kinderen Israëls geven zal."

33

De zegen van Mozes:

1 Dit nu is de zegen,
met welken Mozes,
de man Gods,
de kinderen Israëls gezegend heeft
vóór zijnen dood.
2 Hij zeide dan:
"De HEERE is van Sinaï gekomen,
en is hunlieden opgegaan van Seir;
Hij is blinkende verschenen van het bebergte Paran,
en is aangekomen met tienduizenden der heiligen,
aan Zijne rechterhand was eene vurige wet aan hen.
3 Immers bemint Hij de volken;
alle Zijne heiligen zijn in Uwe hand;
zij zullen in het midden tusschen Uws voeten gezet worden;
een ieder zal ontvangen van Uwe woorden.
4 Mozes heeft ons de wet geboden,
eene erfenis van Jakobs gemeente;
5 en Hij was Koning in Jeschurun,
als de hoofden des volks zich vergaderden,
te zamen met de stammen Israëls.
6 Dat Ruben leve en niet sterve,
en dat zijne lieden *van* getale zijn."
7 En dit is van Juda,
dat hij zeide:
"Hoor, HEERE, de stem van Juda,
en breng hem weder tot zijn volk;
zijne handen moeten hem genoegzaam zijn,
en wees gij *hem* eene hulp tegen zijne vijanden."
8 En van Levi zeide hij:
"Uwe Tummim
en Uwe Urim zijn aan den man,
Uwen gunstgenoot;
dien Gij beproefd hebt in Massa,
met welken Gij getwist hebt aan de wateren van Meriba;

- 9 die tot zijnen vader
en tot zijne moeder zeide:
'Ik zie hem niet',
en die zijne broederen niet kende
en zijne zonen niet achtte;
want zij onderhielden Uw woord
en bewaarden Uw verbond.
- 10 Zij zullen Jakob Uwe rechten leeren
en Israël Uwe wet;
zij zullen reukwerk voor Uwen neus leggen,
en dat gansch verteerd zal worden op Uw altaar.
- 11 Zegen, HEERE, zijn vermogen,
en laat U het werk zijner handen wèl bevallen;
versla de lendenen dergenen,
die tegen hem opstaan
en hem haten,
dat zij niet weder opstaan."
- 12 En van Benjamin zeide hij:
"De beminde des HEEREN,
Hij zal zéker bij Hem wonen;
Hij zal hem den ganschen dag overdekken,
en tusschen Zijne schouderen zal hij wonen."
- 13 En van Jozef zeide hij:
"Zijn land zij gezegend van den HEERE,
van het uitnemendste des hemels,
van den dauw,
en van den diepte,
die beneden is liggende;
en van de uitnemendste inkomsten der zon,
en van de uitnemendste voortzetting der maan;
en van het voornaamste der oude bergen,
en van het uitnemendste der eeuwige heuvelen;
en van het uitnemendste der aarde en harer volheid,
en *van* de goedgunstigheid Desgenen,
Die in het braambosch woonde,
kome *de zegening* op het hoofd Jozefs,
en op den schedel des afgezonderden van zijne broederen.
- 17 Hij heeft de heerlijkheid des eerstgeborenen zijns osses,
en zijne hoornen zijn hoornen des eenhoorns;
met dezelve zal hij de volken te zamen stooten
tot aan de einden des lands.
Deze nu zijn de tienduizenden van Efraïm,
en deze zijn de duizenden van Manasse."
- 18 En van Zebulon zeide hij:
"Verheug u,
Zebulon, over uwen uittocht,
en Issaschar over uwe hutten.
- 19 Zij zullen de volken tot den berg roepen,
daar zullen zij offeranden der gerechtigheid offeren;
want zij zullen den overvloed der zeeën zuigen,
en de bedekte verborgen dingen des zands."
- 20 En van Gad zeide hij:
"Gezegend zij, die Gad ruimte maakt;
hij woont als een oude leeuw,
en verscheurt den arm,
ja, ook den schedel.
- 21 En hij heeft zich van het eerste voorzien,
omdat hij aldaar *in* het deel des wetgevers bedekt was;

- daarom kwam hij met de hoofden des volks,
hij verrichte de gerechtigheid des HEEREN
en Zijne gerichten met Israël."
- 22 En van Dan zeide hij:
"Dan is een jonge leeuw,
hij zal *als* uit Basan voortspringen."
- 23 En van Naftali zeide hij:
"O Naftali,
wees verzadigd van de goedgunstigheid,
en vol van den zegen des HEEREN;
bezit erfelijk het Westen
en het Zuiden."
- 24 En van Aser zeide hij:
"Aser zij gezegend met zonen,
hij zij zijnen broederen aangenaam,
en doope zijnen voet in olie.
- 25 IJzer en koper zal *onder* uwen schoen zijn,
en uwe sterkte gelijk uwe dagen.
- 26 Niemand is er gelijk God, o Jeschurun,
Die op den hemel vaart tot uwe hulp,
en met Zijne hoogheid op de bovenste wolken.
- 27 De eeuwige God zij u eene woning,
en van onderen eeuwige armen;
en Hij verdrijve den vijand voor uw aangezicht
en zegge:
'Verdelg.'
- 28 Israël dan zal zeker alleen wonen,
en Jokobs oog zal zijn op een land van koren en most;
ja,
zijn hemel zal van dauw druipen.
- 29 Welgelukzalig zijt gij,
o Israël,
wie is u gelijk?
Gij zijt een volk,
verlost door den HEERE,
het Schild uwe hulp,
en Die een Zwaard is uwer hoogheid;
daarom zullen zich uwe vijanden geveinsdelijk aan u onderwerpen,
en gij zult op hunne hoogten treden."

34

De dood van Mozes:

- 1 Toen ging Mozes op uit de vlakke velden Moabs,
naar den berg Nebo,
op de hoogte van Pisga,
welke recht tegenover Jericho is,
en de HEERE wees hem dat gansche land,
Gilead tot Dan toe;
- 2 en het gansche Naftali,
en het land van Efraïm en Manasse,
en het gansche land van Juda,
tot aan de achterste zee;
- 3 en het Zuiden,
en het effen veld der vallei van Jericho,
de Palmstad,
tot Zoar toe.
- 4 En de HEERE zeide tot hem:

"Dit is het land,
dat ik Abraham,
Isaäk
en Jakob gezworen heb,
zeggende:
'Uwen zede zal Ik het geven:
Ik heb het u met uwe oogen doen zien,
maar gij zult daarhenen niet overgaan.'"
5 Alzoo stierf Mozes,
de knecht des HEEREN,
aldaar in het land Moabs,
naar des HEEREN mond.
6 En Hij begroef hem in een dal in het land Moabs,
tegenover Beth-Peor;
en niemand heeft zijn graf geweten tot op dezen dag.
7 Mozes nu was honderd en twintig jaar oud,
als hij stierf:
zijn oog was niet donker geworden
en zijne kracht was niet vergaan.
8 En de kinderen Israëls beweenden Mozes in de vlakke velden Moabs
dertig dagen:
en de dagen des weenens,
van den rouw over Mozes,
werden voleindigd.
9 Jozua nu,
de zoon van Nun,
was vol van den Geest der wijsheid,
want Mozes had zijne handen op hem gelegd:
zoo hoorden de kinderen Israëls naar hem,
en deden gelijk als de HEERE Mozes geboden had.
10 En daar stond geen Profeet meer op in Israël gelijk Mozes,
dien de HEERE gekend had van aangezicht tot aangezicht;
11 in alle de teekenen en de wonderen,
waartoe hem de HEERE gezonden heeft,
om die in Egypteland te doen aan Farao
en aan alle zijne knechten
en aan al zijn land;
12 en in al die sterke hand
en in al die groote verschrikking,
die Mozes gedaan heeft voor de oogen des ganschen Israëls.